

Bureauonderzoek (BO)

Sint-Oedenrode, Philippusstraat 25

Gemeente Meierijstad (NB)

Bureauonderzoek (BO)

Sint-Oedenrode, Philippusstraat 25

Gemeente Meierijstad (NB)

Projectnummer 2023-0541
2 juli 2024
In opdracht van Woonmeij
Versie 2.0, definitief.

Lycens Archeologisch Rapport 325
ISSN 2772-8900

Auteur
Y.R. Csonka
Senior KNA Archeoloog
y.csonka@lycens.nl
M 06 828 983 79



Autorisatie
A.G.J. Hullegie
Senior KNA Archeoloog
a.hullegie@lycens.nl
M 06 828 983 87



Status bevoegde overheid (Gemeente Meierijstad): beoordeeld en goedgekeurd na toetsing (17-06-2024).

lycens.nl
info@lycens.nl
0541 – 570 730

Oldenzaal
Deventerstraat 10
7575 EM Oldenzaal

Zwolle
Schrevenweg 6
8024 HA Zwolle

Groningen
Euvelgunnerweg 25A
9723 CV Groningen

Inhoud

Administratieve gegevens 4
Locatie gegevens 5
Samenvatting resultaten 6

1. Aanleiding voor het onderzoek 9
1.1. Onderzoekskader 9
1.2. Huidige en toekomstige situatie op de onderzoekslocatie 10
1.3. Begrenzing onderzoeks- en plangebied 12
1.3.1. Begrenzing plangebied 12
1.3.2. Begrenzing onderzoeksgebied 12
1.4. Doel van het onderzoek 12
1.5. Onderzoeksvragen 12

2. Bureauonderzoek 13
2.1. Aardwetenschappelijke gegevens 13
2.2. Bekende archeologische waarden 16
2.3. Archeologische en historische waarden 19
2.4. Bouwhistorisch onderzoek 24
2.5. Bekende verstoringen 24
2.6. Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel 25

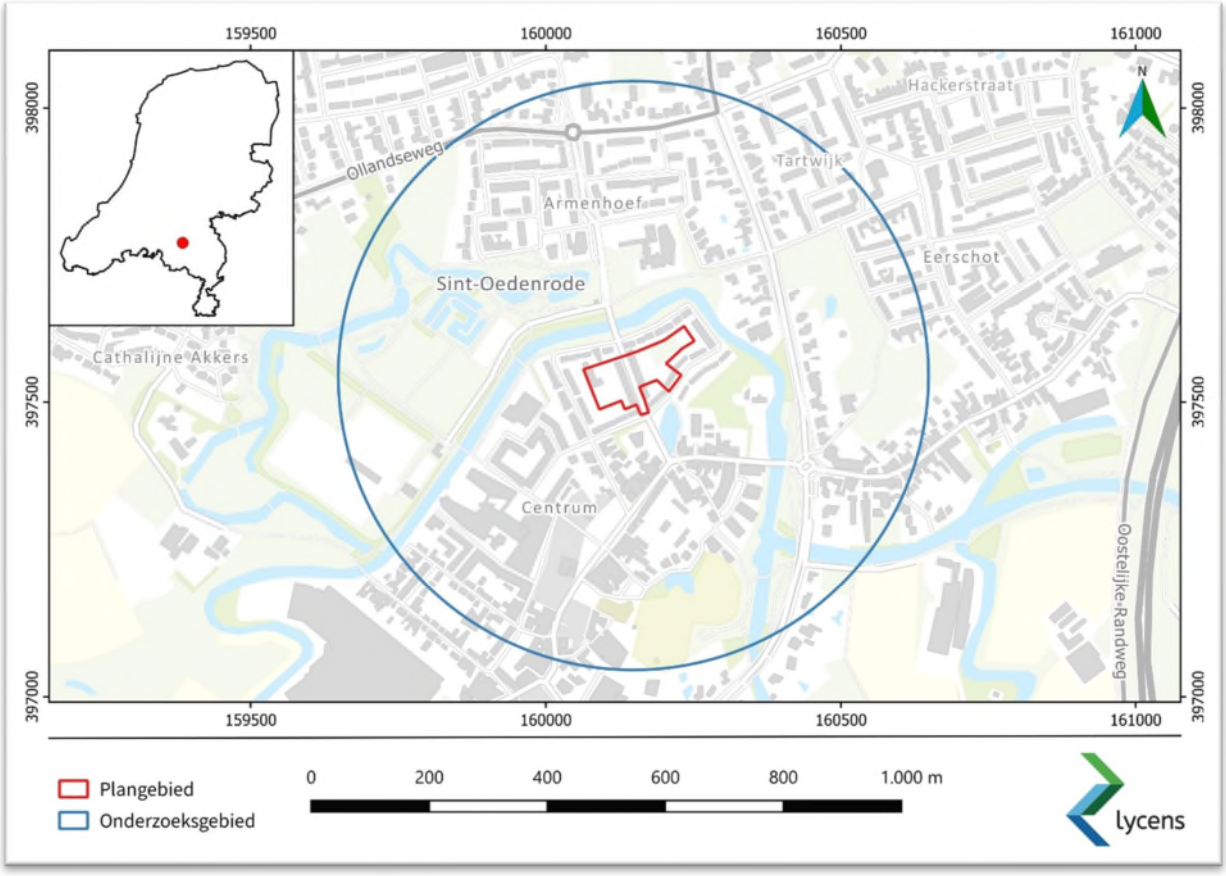
3. Conclusie en aanbevelingen 27
3.1. Aanbevelingen 28
3.2. Beoordeling en besluit vervolgonderzoek 28
Bijlage 1 Archeologische Periodetabel 32
Bijlage 2 Geomorfologische kaart 33
Bijlage 3 Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN 4.0) 34
Bijlage 4 Bodemkaart 35
Bijlage 5 Paleogeografische kaarten 36
Bijlage 6 Kaarten Archis 3 en Archeologische Monumentenkaart 37
Bijlage 7 Zaakwaarnemingen en vondsten Archis 3 38
Bijlage 8 Bouwtekeningen gemeentelijk archief 42

Administratieve gegevens

Projectnaam	Sint-Oedenrode, Philippusstraat 25		
Projectcode	2023-0541		
Type onderzoek	Bureauonderzoek (BO)		
ARCHIS zaakidentificatie	5501011100		
Projectleider	A.G.J. Hullegie Senior KNA Archeoloog		
Contact	T: 0541 570 730 M: 06-828 983 87 E: a.hullegie@lycens.nl		
Opdrachtgever	Woonmeij		
Contact	K. Burgmans Kerkendijk 55 5482 KG Schijndel M: 073 544 06 86 E: kburgmans@woonmeij.nl		
Bevoegde overheid	Gemeente Meierijstad Stadhuisplein 1, 5461 KN Veghel M. van den Broek E: info@meierijstad.nl T: (0413) 38 18 38		
Uitvoering onderzoek	Januari 2024		
Beheer en locatie documentatie	Lycens BV en e-depot		
Illustraties	Auteur(s) tenzij anders vermeld		
Medewerkers	Y.R. Csonka A.G.J. Hullegie	Lycens Lycens	33254814 76496379

Locatie gegevens

Projectnaam	Sint-Oedenrode, Philippusstraat 25
Plaats	Sint-Oedenrode
Gemeente	Meierijstad
Provincie	Noord-Brabant
Kaartblad	51E
Kadastrale gegevens	Verschillende percelen in de kadastrale gemeente Sint-Oedenrode, sectie G (ODR01-G), o.a. nr. 3153-3154, 5022-5023, 4235, 4252, 4255.
Centrumcoördinaat	X: 160148.48, Y: 397545.39
Oppervlakte	Circa 1,2 ha.
NAP-hoogte maaiveld	Circa 9,7-10,46 m NAP



Afb. 1. Ligging plangebied en globale begrenzing van het onderzoeksgebied (bron achtergrondkaart: Arcgis).

Samenvatting resultaten

Plangebied	zie Afb. 1
Aanleiding	Het onderzoek vindt plaats in het kader van een afwijking van het omgevingsplan. In het plangebied is sloop en nieuwbouw voorzien.
Vraagstelling	Wat is de bodemopbouw en zijn er aanwijzingen voor bodemverstoringen? Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten? Welke consequenties zal voortgaande planuitvoering op de archeologische resten kunnen hebben? Wat zijn de aanbevelingen? Is nader onderzoek noodzakelijk? En zo ja, waaruit kan dit bestaan?
Aardwetenschappelijke gegevens	*Geomorfologie en reliëf:* Het plangebied waarschijnlijk aan de rand van het beekdal van de Dommel, in de binnenbocht (kronkelwaard) van de rivier. De ondergrond bestaat waarschijnlijk uit beekafzettingen (Code BX2: Formatie van Boxtel, Laagpakket van Singraven), of uit dekzand (Code BX4: Formatie van Boxtel, laagpakket van Singraven). Het onderzoeksgebied wordt gekenmerkt door dekzandreliëf, met hogere dekzandruggen (11 – 12,5 m NAP) aan weerszijden van de Dommel en lager gelegen beekdal en dekzandvlaktes (9 – 9,5 m NAP). Binnen het plangebied zijn hoogteverschillen waarneembaar in de vorm van ophogingen rondom bestaande bebouwing en lagere delen in het onbebouwde gebied. *Bodem:* Code pZg23. Beekeerdgronden; lemig fijn zand. Dit bodemtype is vooral te vinden in het beekdal van de Dommel, waarin ook het plangebied ligt (zie geomorfologie en AHN). *Grondwaterspiegel:* 20 m ten westen van het plangebied: Gemiddeld Hoogste Grondwaterpeil (GHG): 5-10 cm -mv Gemiddeld Laagste Grondwaterpeil (GLG): 153 cm -mv Grondwatertrap: V(ao)
Bekende archeologische waarden	Het onderzoeksgebied kent een lange bewoningsgeschiedenis. In de omgeving van het plangebied zijn resten vanaf het mesolithicum tot en met de Nieuwe tijd bekend. De nederzetting Sint-Oedenrode, gelegen aan de Dommel, gaat mogelijk terug tot de 8e eeuw n. Chr. In het onderzoeksgebied zijn verschillende vondsten uit de vroege en late middeleeuwen bekend die aan de oude dorpskern zijn gerelateerd. Verder zijn verschillende middeleeuwse kastelen in de omgeving te vinden.

Historische waarden	In de nieuwe tijd lag het plangebied vlak buiten de oude stadskern van Sint-Oedenrode. Op basis van de historische kaarten uit de late 18e en 19e eeuw worden geen resten van gebouwde structuren verwacht.
Verwachting	Volgens de verwachtingskaart van de gemeente Meierijstad geldt een hoge archeologische verwachting. Op basis van het bureauonderzoek geldt een hoge verwachting voor de periode laat-paleolithicum tot en met vroeg-neolithicum, een middelhoge verwachting voor het midden-neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen, en een middelhoge verwachting voor de periode Nieuwe tijd en WOII. Archeologische resten worden verwacht in de top van het pleistocene niveau, dat bestaat uit beekafzettingen of dekzand, of in hierop gelegen holocene beekafzettingen of veen. De conservering van archeologische resten in deze niveaus is mogelijk goed in verband met afdekkende beeklagen en antropogene ophogingslagen. Onder het KPN gebouw is de bodem geroerd tot minimaal 181 cm -mv, waardoor het archeologisch niveau waarschijnlijk geheel verstoord is. *Laat-paleolithicum t/m vroeg-neolithicum* Hoge verwachting. Verwachting op bewoning in de vorm van tijdelijke kampementen aan de rand van het beekdal. *Midden-neolithicum - middeleeuwen* Middelhoge verwachting. Verwacht worden resten van beekdalgerelateerde activiteiten. Aangezien het plangebied zich niet op een dekzandrug bevindt, maar in de randzone van het beekdal, is de archeologische verwachting voor deze periodes middelhoog. *Nieuwe tijd en WOII* Middelhoge verwachting. Verwacht worden resten van agrarisch grondgebruik, gebruik van het beekdal en sporen van gevechtshandelingen uit WOII.
Selectieadvies en aanbevelingen	Op basis van het bureauonderzoek is een middelhoge tot hoge verwachting op het aantreffen van archeologische resten binnen het plangebied vastgesteld. Geadviseerd wordt dan ook om binnen het plangebied een vervolgonderzoek uit te voeren in de vorm van een verkennend booronderzoek. Op basis van de bouwhistorische gegevens kan de verwachting naar laag worden bijgesteld op de locatie van het KPN-gebouw. Dit gebied kan worden vrijgegeven in verband met diepe bodemverstoringen. Op 17-06-2024 is het onderhavige rapport beoordeeld door de gemeente. Het rapport wordt goedgekeurd, met daarbij de eis dat een intensiever (karterend/waarderend) boorgrid wordt gehanteerd. Voorafgaand aan het

	onderzoek dient een PvE met een boorplan te worden opgesteld en voorgelegd aan het bevoegd gezag.

1. Aanleiding voor het onderzoek

1.1. Onderzoekskader

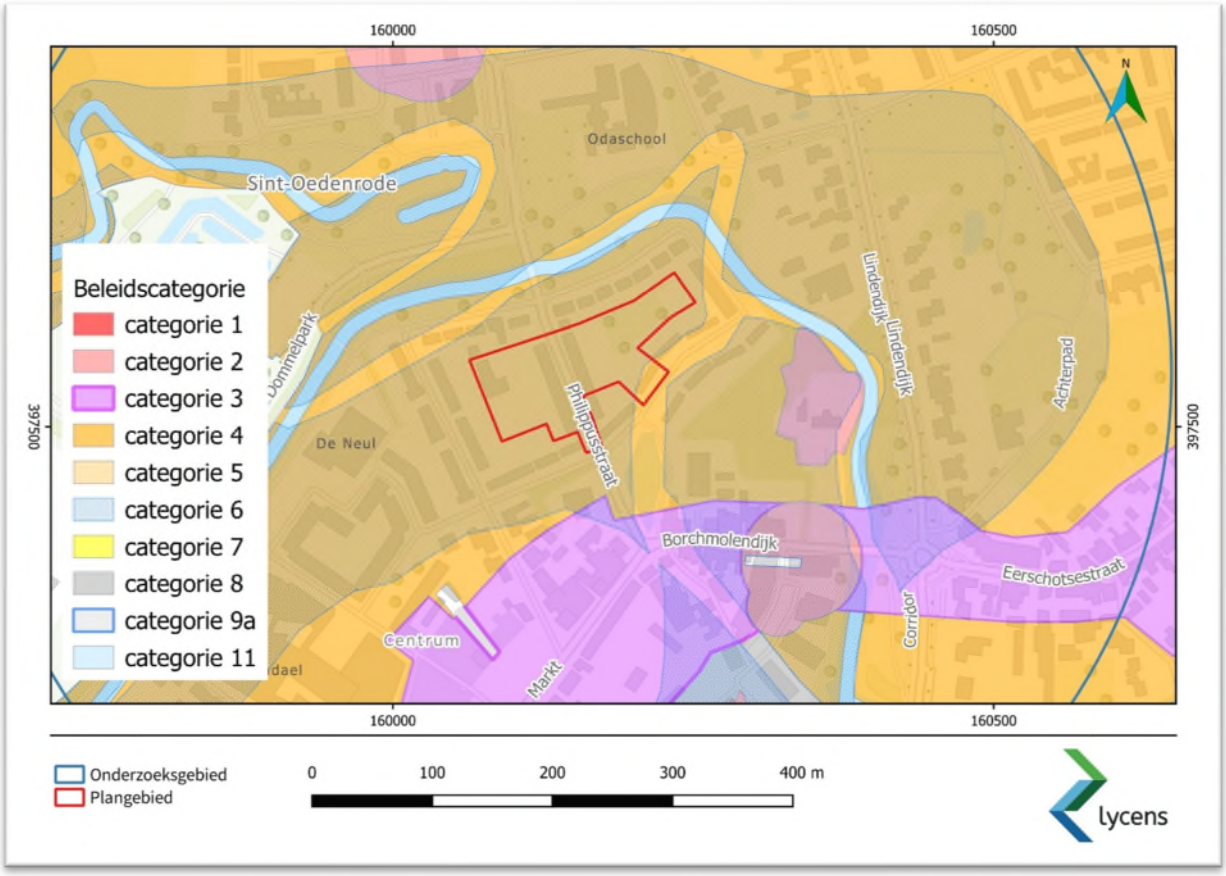
In opdracht van Woonmeij heeft Lycens een bureauonderzoek uitgevoerd met betrekking tot het plangebied Sint-Oedenrode, Philippusstraat 25 (Afb. 1). Het onderzoek vindt plaats in het kader van een afwijking van het omgevingsplan “Omgevingsplan gemeente Meierijstad”.[1] Het plangebied ligt in een bestaand woongebied binnen de bebouwde kom van Sint-Oedenrode (zie § 1.2).

Volgens de archeologische beleidskaart van de gemeente Meierijstad ligt het plangebied vrijwel geheel binnen twee beleidszones, namelijk categorie 4 en categorie 6 (zie Afb. 2).[2] In zones met categorie 4 geldt een verwachting op jagers en verzamelaars, vroege en late landbouwers en staatssamenlevingen. Dat betekent dat ingrepen met een oppervlakte van meer dan 250 m^2 en een diepte van meer dan 30 cm beneden maaiveld dienen te worden voorafgegaan door een archeologisch onderzoek. Categorie 6 betekent dat er een verwachting geldt op watergerelateerde resten, bijvoorbeeld in beekafzettingen en veen. Hierbij geldt een vrijstellingsgrens van 500 m^2 en 30 cm -mv. Alleen in de uiterste zuidoostelijke hoek is deze waarde niet van toepassing. Omdat de uitvoering van de voorziene herontwikkeling zal leiden tot overschrijding van de vrijstellingsgrenzen is archeologisch onderzoek verplicht.

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 4.1), protocol BRL SIKB 4002 (Bureauonderzoek) en het archeologiebeleid van de gemeente Meierijstad. Het onderzoek is uitgevoerd in januari 2024.

[1] https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart.

[2] Archeologische beleidskaart 2023, Gemeente Meierijstad, via https://planviewer.nl.



Afb. 2. Uitsnede van de beleidsadvieskaart uit 2023 van de gemeente Meierijstad (bron: Gemeente Meierijstad).

1.2. Huidige en toekomstige situatie op de onderzoekslocatie

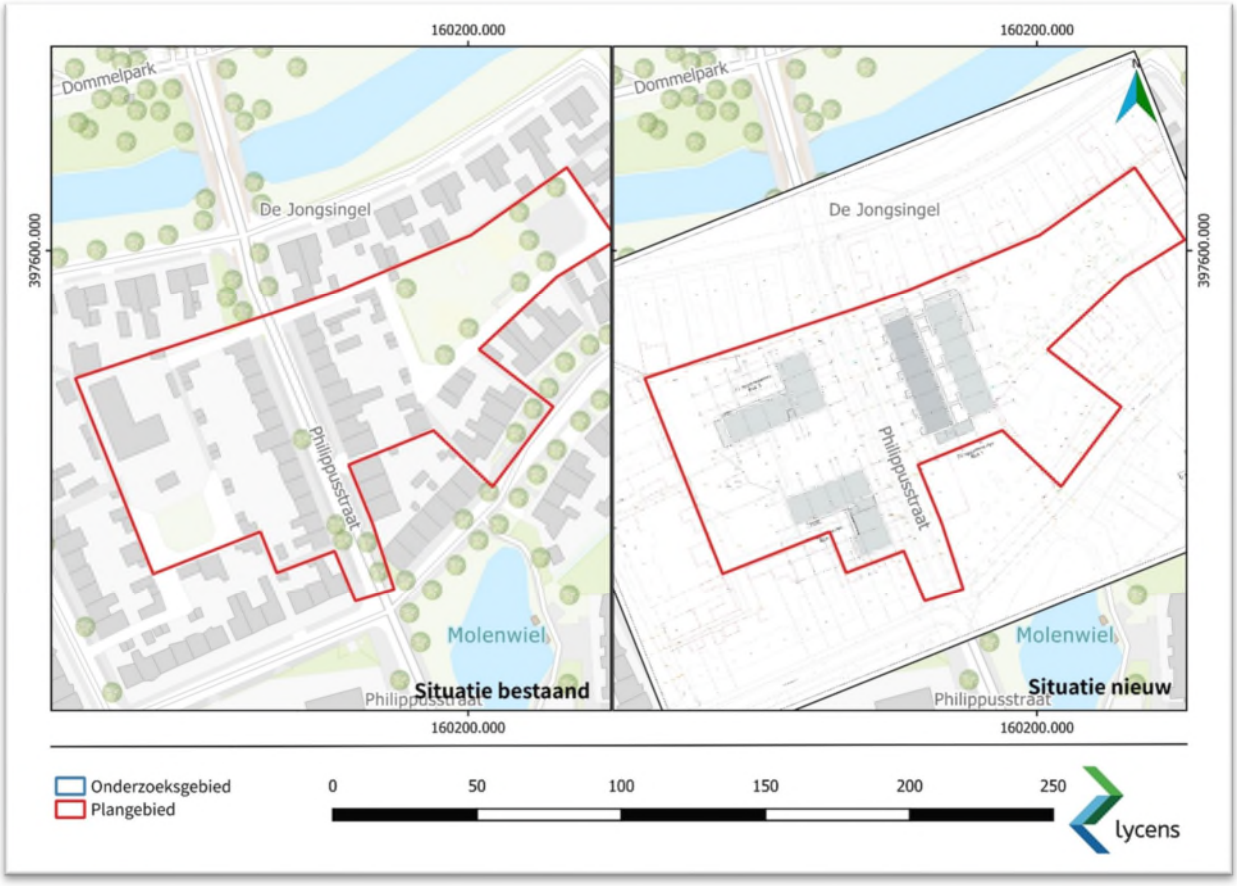
Op dit moment is het plangebied in gebruik als woonwijk. Langs de Philippusstraat en Coeveringslaan staan woningen, de westelijke helft van het plangebied is in gebruik als (voormalig) bedrijfspand. De opdrachtgever heeft het voornemen dit verouderde woongebied in Sint-Oedenrode te herontwikkelen. Het voorgenomen initiatief betreft de herontwikkeling van de bestaande huurwoningen aan de Philippusstraat, het voormalige KPN-gebouw aan de Philippusstraat 25 en 4 bestaande woningen aan de Coeveringslaan (nr. 41 t/m 47) in Sint-Oedenrode. In het plangebied worden drie appartementblokken gerealiseerd.

Binnen het omgevingsplan van de gemeente Meierijstad is de beoogde ontwikkeling niet toegestaan, omdat binnen de bestaande bestemmingen het niet mogelijk is om te wonen (uitgezonderd bijzondere woonvormen) of woningen te bouwen. Om de ontwikkeling mogelijk te maken is het noodzakelijk af te wijken van het omgevingsplan.

De volgende bodemingrepen zijn voorzien in het plangebied:

- Sloop van funderingen van bestaande woningen inclusief bijgebouwen en voormalig bedrijfspand van KPN, totaal verstoringsoppervlak ca 2250 m^2.
- Ontgravingen ten behoeve van nieuwe funderingen, verstoringsoppervlak ca. 1850 m^2.
- Aanleg van nutsvoorzieningen; verstoringsoppervlak onbekend.
- Aanleg van een wadi aan de oostzijde van het plangebied, verstoringsoppervlak onbekend;
- Planten van bomen (diepwortelende beplanting), verstoringsoppervlak onbekend.

Omdat de plannen zich nog in een vroeg stadium bevinden is de exacte verstoringsdiepte van de ingrepen nog niet bekend. Wel is de verwachting dat de bodem dieper dan 30 cm -mv zal worden verstoord ter plaatse van de ingrepen. De kans dat archeologische resten worden verstoord bij uitvoering van de plannen is daarom aanwezig.



Afb. 3. Bestaande en toekomstige situatie in het plangebied (bron: Arcgis/opdrachtgever).

1.3. Begrenzing onderzoeks- en plangebied

1.3.1. Begrenzing plangebied

In dit rapport wordt een onderscheid gemaakt tussen het plangebied en het onderzoeksgebied. Met het plangebied wordt het gebied bedoeld waarop de plannen van de opdrachtgever betrekking hebben. Binnen dit gebied kunnen eventueel aanwezige archeologische resten worden verstoord door de voorgenomen ingrepen (Afb. 1). Het plangebied omvat de huizen en achtertuinen aan de Philippusstraat en een deel van de Coeveringslaan.

1.3.2. Begrenzing onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied omvat het gebied waarover informatie is verzameld om een goed beeld te verkrijgen van de eventueel aanwezige archeologische waarden. Het onderzoeksgebied is globaal gedefinieerd als een cirkel met een straal van 500 m rondom het plangebied en verschilt al naar gelang het te onderzoeken aspect. Historische, archeologische en aardwetenschappelijke gegevens uit dit gebied, dat wil zeggen de omgeving van Sint-Oedenrode, zijn relevant voor het opstellen van een gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied.

1.4. Doel van het onderzoek

Het doel van het bureauonderzoek is het verkrijgen van inzicht in bekende en te verwachten archeologische waarden in en in de omgeving (onderzoeksgebied) van het plangebied. Op basis van de verkregen informatie wordt een archeologisch verwachtingsmodel voor het plangebied opgesteld. Hierin wordt beschreven of er archeologische resten aanwezig (kunnen) zijn in het plangebied, wat de potentiële aard en omvang van de voorgenomen werkzaamheden zijn en of deze een bedreiging vormen voor het bodemarchief. Indien dit het geval is, wordt geadviseerd op welke wijze hiermee in het vervolgtraject van de plannen rekening dient te worden gehouden.

1.5. Onderzoeksvragen

Voor het bureauonderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- Wat is de bodemopbouw en zijn er aanwijzingen voor bodemverstoringen?
- Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten?
- Welke consequenties zal voortgaande planuitvoering hebben op (eventueel) aanwezige archeologische resten?
- Wat zijn de aanbevelingen? Is nader onderzoek noodzakelijk? En zo ja, waaruit kan dit bestaan?

2. Bureauonderzoek

2.1. Aardwetenschappelijke gegevens

Het plangebied ligt landschappelijk gezien in het Brabants zandgebied en maakt deel uit van de Centrale Slenk.[3] De Centrale Slenk is een door tektonische bewegingen ontstane laagte, die zich tussen de Peelhorst (de lijn Roermond – Nistelrode – Lith) en de Kempenhorst (Gilze-Rijen - Oosterhout) bevindt. Vanaf het midden van het Pleistoceen (circa 850.000 jaar geleden) hielden de Rijn en de Maas op door de Slenk te stromen, waardoor deze zich geleidelijk kon opvullen met terrestrisch sediment. Dit leidde uiteindelijk tot een pakket afzettingen met een dikte van circa 35 m dik.[4] Slechts de bovenste meters van dit pakket bestaan uit dekzand (Formatie van Boxtel). Als gevolg van een zeer koud klimaat traden in de laatste ijstijd, het Weichselien, grootschalige verstuivingen van zand op, met name gedurende de periode tussen 55000 en 15000 jaar geleden (het Pleniglaciaal). Door het periglaciale klimaat was er nauwelijks vegetatie aanwezig waarin zand kon worden vastgehouden. Het zand verstoof met name vanuit de drooggevallen beddingen van beken en rivieren, maar ook vanuit het drooggelegen Noordzeebekken.

Gedurende een iets warmere periode, het Hengelo-Denekamp interstadiaal, kenmerkte de Slenk zich als een relatief vochtig gebied, waarin permafrost en ondiepe kleine meren voorkwamen.[5] In deze periode vormden zich in de Slenk ook enkele beken, die zich uitsneden in brede, ondiepe dalen. Van deze beken was de belangrijkste de Dommel, die zorgde voor de afwatering van de Centrale Slenk. In de geulen sedimenteerde grof zand en grind. Langs de beken werden oeverafzettingen (fijn zand, zavel en lichte klei) afgezet. De beekafzettingen worden geologisch gezien gerekend tot het Laagpakket van Singraven als onderdeel van de Formatie van Boxtel.[6] De afgenomen mate van verstuiving en de hoge vochtigheid in het gebied leidden ertoe dat het fijner sediment (silt) werd ingevangen in de meren in het gebied. Dit leidde plaatselijk tot de vorming van een circa 1,0 tot 2,0 m dikke leemlaag, die geologisch gezien tot het Laagpakket va Liempde wordt gerekend ('Brabants Leem').[7] Ook kon in die periode lokaal veenvorming optreden en werd klei afgezet nabij de beeklopen die het landschap van de toenmalige Slenk doorsneden (Laagpakket van Best).[8]

Na het Hengelo-Denekamp interstadiaal werd het klimaat kouder en trad verdroging op, waardoor de intensiteit van verstuiving toenam. Hierdoor kon gefaseerd een dik pakket dekzand tot stand komen. Vooral in de laatste fasen van het Weichselien (tijdens de Vroege en Late Dryas), waren de verstuiving en afzetting van zand erg sterk. De grote hoeveelheid zand, die toen nog is verplaatst, heeft geleid tot de vorming van enkele zeer grote dekzandruggen, die dwars door Noord-Brabant lopen. Deze grote ruggen liggen dwars op de Slenk (Berendsen, 2005). Ook op lokaal niveau hebben zich duinen, ruggen en welvingen gevormd. Deze kunnen soms zelfs wel één tot twee meter boven hun omgeving uitsteken.

[3] Stouthamer *et al.*, 2015.

[4] Schokker, 2003.

[5] Van Bussel, 2020.

[6] https://www.dinoloket.nl/stratigrafische-nomenclator

[7] De Mulder et al., 2003.

[8] De Mulder et al., 2003.

Vanaf het begin van het Holoceen (vanaf 10000 jaar geleden) trad een drastische klimaatsverandering op waardoor het warmer werd. Hierdoor werd de verstuiving van zand sterk beperkt, door een toenemende vegetatie. Er ontstond daardoor een landschap met dichtbegroeide zandruggen en -koppen, met daartussen de relatief vochtige, laaggelegen delen, waar zich veen kon ontwikkelen. Dwars door dit landschap lag het systeem van beken waaronder de Dommel en de Aa, die zorgde voor de ontwatering van de Slenk. Het plangebied zelf is gelegen in het beekdal van de Dommel, direct ten noorden van de dekzandrug waarop Sint-Oedenrode is gelegen (zie Tabel 1). De rivier heeft in de dekzandvlaktes een meanderend patroon gekregen, maar het meanderen van de beek werd beperkt door de aangrenzende dekzandruggen. Als gevolg van periodieke overstromingen, waarbij de beek buiten haar oevers trad, werden laagjes zand en leem afgezet, die eveneens tot het laagpakket van Singraven binnen de Formatie van Boxtel worden gerekend. Nabij de actieve loop van de beek ontstonden kleine oeverwallen en meanderruggen. In de binnenbocht van de beek ontstonden zandige kronkelwaardafzettingen. In de natte, lager gelegen komgebieden binnen het beekdal werd in het latere Holoceen ook veen gevormd, dat behoort tot de Formatie van Nieuwkoop.

Vanaf de late middeleeuwen werd het landschap op grote schaal ontgonnen, waarbij nieuwe hoeven werden gesticht en akkercomplexen ontstonden. De hoeve met de akkers werd in zijn geheel omgeven door houtwallen om ze af te schermen van de woeste gronden, waarop het vee vaak loslopend kon weiden. In de loop van de late middeleeuwen en nieuwe tijd ontwikkelde zich een systeem van plaggenbemesting, waarbij akkers jaarlijks bemest werden en gronden na verloop van tijd werden opgehoogd.[9] Hierdoor ontstonden verhoogde akkers die worden aangeduid met de term es, enk of eng. Deze bodems zijn in het systeem van bodemclassificatie getypeerd als ‘Hoge zwarte enkeerdgronden’.[10]

Op de vereenvoudigde bodemkaart van de gemeente Meierijstad is het plangebied gekarteerd beekeerdgrond met dun humeusdek (15-30 cm), gevormd in zwak lemig, zeer fijn zand (tZg33).

Op de kaart landschappelijke eenheden van de gemeente is het plangebied grotendeels opgenomen als gelegen in een beekdal. De uiterst zuidwestelijke hoek van het plangebied is opgenomen als water.

Tabel 1 Aardwetenschappelijke gegevens

Geologie (niet afgebeeld)[11]	Code BX2: Formatie van Boxtel, Laagpakket van Singraven (beekafzettingen), afzettingen liggen in het beekdal van de Dommel.
Geomorfologie[12] (bijlage 2)	Niet gekarteerd (bebouwd gebied). In de directe omgeving komen de volgende geomorfologische eenheden voor: Code R46. Beekdalbodem met meanderruggen en geulen. Code B53. Dekzandrug Code M51. Dekzandvlakte.

[9] https://www.brabantserfgoed.nl/page/13173/over-de-brabantse-oude-akkers;

[10] Bodemkaart van Nederland 2021 https://zoeken.cultuureelerfgoed.nl;

[11] Geologische kaart van Nederland 2021 https://www.dinoloket.nl/ondergrondmodellen

[12] Geomorfologische kaart van Nederland 2021 https://zoeken.cultuureelerfgoed.nl

	Op basis van het AHN (zie hieronder), de ligging direct naast de loop van de Dommel en boringen direct ten noorden van het plangebied ligt het plangebied waarschijnlijk aan de rand van het beekdal, in de binnenbocht (kronkelwaard) van de rivier.
AHN4[13] (bijlage 3)	Hoogteligging plangebied: 9,7-10,46 m NAP. Het onderzoeksgebied wordt gekenmerkt door dekzandreliëf, met hogere dekzandruggen (11 – 12,5 m NAP) aan weerszijden van de Dommel en lager gelegen beekdal en dekzandvlaktes (9 – 9,5 m NAP). Op een dekzandrug, direct ten zuiden van het plangebied ligt de oude kern van Sint-Oedenrode. Het plangebied ligt in de 'binnenbocht' van de actieve loop van de Dommel. Ter hoogte van het plangebied lijkt het beekdal zich iets te vernauwen. Binnen het plangebied zijn hoogteverschillen waarneembaar in de vorm van ophogingen rondom bestaande bebouwing en lagere delen in het onbebouwde gebied.
Bodem[14] (bijlage 4)	Niet gekarteerd (bebouwd gebied). In de directe omgeving komen de volgende bodemtypen voor: Code pZg23. Beekeerdgronden; lemig fijn zand. Dit bodemtype is vooral te vinden in het beekdal van de Dommel, waarin ook het plangebied ligt (zie geomorfologie en AHN). Code zEz23: Hoge zwarte enkeerdgronden; lemig fijn zand. Code zEZ21: Hoge zwarte enkeerdgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand. Hoge zwarte enkeerdgronden bevinden vooral zich op de dekzandruggen aan weerszijden van het beekdal.
Grondwaterspiegel (niet afgebeeld)[15]	20 m ten westen van het plangebied: Gemiddeld Hoogste Grondwaterpeil (GHG): 5-10 cm -mv Gemiddeld Laagste Grondwaterpeil (GLG): 153 cm -mv Grondwatertrap: V(ao)
Paleogeografie (bijlage 5)[16]	Plangebied ligt in het pleistocene zandgebied, in de directe omgeving van het beekdal van de Dommel (zichtbaar vanaf 9000 v. Chr.). De ligging van het beekdal wijzigt nauwelijks gedurende het Holoceen. In de kaartlagen na 3850 v. Chr. is een uitbreiding van veengebieden in het beekdal te zien.
DINO-loket (niet afgebeeld)	Boring B51E1344 (ca 25 m ten noorden van plangebied): 0-30 cm: zand, matig humeus. 30-80 cm: leem. 80-100 cm: siltig zand, matig humeus. 100-130 cm: zeer fijn zand, siltig. 130-200 cm: zwak siltig zand. Alle lagen zijn geïnterpreteerd als beekafzetting (laagpakket van Singraven).

[13] http://www.ahn.nl

[14] Bodemkaart van Nederland 2021 https://zoeken.cultuureelerfgoed.nl

[15] Grondwaterspiegeldieptekaart 2023-02: https://www.dinoloket.nl/ondergrondmodellen/kaart

[16] Vos & de Vries, 2013.

2.2. Bekende archeologische waarden

Gemeentelijke verwachtings- en beleidskaarten

Volgens de archeologische beleidskaart van de gemeente Meierijstad ligt het plangebied binnen twee beleidszones, namelijk categorie 4 en categorie 6 (zie Afb. 2). In zones met categorie 4 geldt een verwachting op jagers en verzamelaars, vroege en late landbouwers en staatssamenlevingen. Dat betekent dat ingrepen met een oppervlakte van meer dan 250 m^2 en een diepte van meer dan 30 cm beneden maaiveld dienen te worden voorafgegaan door een archeologisch onderzoek. Categorie 6 betekent dat er een verwachting geldt op watergerelateerde resten, bijvoorbeeld in beekafzettingen en veen. Hierbij geldt een vrijstellingsgrens van 500 m^2 en 30 cm -mv.

De gemeente Meierijstad heeft inventarisatie- en verwachtingskaarten voor verschillende archeologische tijdvakken, van jager-verzamelaars tot WOII.[17] Op de inventarisatiekaarten zijn voornamelijk dezelfde vindplaatsen opgenomen die ook in ARCHIS en op de AMK staan (zie hieronder). De kaarten bevatten daarnaast aanvullende vondstlocaties. Binnen het plangebied zijn geen vindplaatsen aangegeven. Op 170 m ten oosten van het plangebied, aan de Dommel, is een vondstlocatie met vondsten uit de Romeinse tijd weergegeven die niet in Archis vermeld staat (Fid 169).

Op de archeologische verwachtingskaarten is aangegeven dat voor de perioden jager-verzamelaars (laat-paleolithicum) tot en met late landbouwsamenlevingen (vroege middeleeuwen) de kans bestaat op bijzondere, watergerelateerde resten. Voor de staatssamenlevingen (late middeleeuwen – nieuwe tijd) geldt een hoge verwachting, maar verder is niet aangegeven of sprake is van beekdal-gerelateerde resten.

Archeologische waarden

Als onderdeel van het bureauonderzoek zijn de AMK (archeologische monumentenkaart)-terreinen, archeologische waarnemingen en eerder uitgevoerd onderzoek (onderzoeksmeldingen) in het onderzoeksgebied geïnventariseerd (bijlage 6 en 7). De AMK-terreinen, de bekende archeologische waarnemingen en de onderzoeksmeldingen zijn geraadpleegd via ARCHIS3.[18]

Archeologische monumenten (AMK-terreinen en Rijksmonumenten)

In het plangebied zijn geen AMK-terreinen aangewezen. In het onderzoeksgebied liggen de volgende AMK-terreinen:

- AMK-terrein 16802 (hoge archeologische waarde), betreft de oude stadskern van Sint-Oedenrode. Binnen de contouren van het AMK-terrein kunnen in de bodem resten van vroegmoderne en waarschijnlijk ook van laatmiddeleeuwse bewoning aangetroffen worden. Ook sporen van oudere bewoning kunnen aanwezig zijn. Bedacht dient echter te worden dat de bewoning in de vroege middeleeuwen (tot circa 1050 AD) een meer dynamisch karakter gehad kan hebben en dat de plaats en grens ervan niet per se hoeft samen te vallen met die van de latere bewoning.

[17] AVK Meierijstad, 2023, via https://www.arcgis.com/

[18] https://archis.cultureelerfgoed.nl

- AMK-terrein 5226 (hoge archeologische waarde), betreft een terrein met resten van kasteel "De Kolk/De Colc" uit de late middeleeuwen en Nieuwe tijd. Het kasteel is gesticht in de 14e eeuw. In 1680 werd de verbrande hofstede afgebroken. Op het terrein bevinden zich resten van een gebouw uit de 14e eeuw. In 2000 is booronderzoek uitgevoerd. Daarbij werd geen gracht gevonden. Het huidige pand staat op het fundament van het kasteel. Het terrein is deels bebouwd.
- AMK-terrein 5225 (hoge archeologische waarde). Betreft een terrein met resten van kasteel "Hertogshuis/De Borch" uit de Late Middeleeuwen (11e/12e eeuw-15e eeuw). De archeologische datering is 11e/12e eeuw; de stichtingsdatum in een schriftelijke bron is 1401. Het kasteel was omgracht. Het terrein is in gebruik als begraafplaats.

Onderzoekslocaties en waarnemingen

Binnen het plangebied staan nog geen onderzoeksmeldingen geregistreerd, binnen het onderzoeksgebied staan 45 onderzoeksmeldingen geregistreerd (zie bijlagen 6 en 7). Gezien het grote aantal onderzoeken wordt in deze paragraaf een selectie van de meest relevante onderzoeken kort besproken, en wordt een samenvatting van de aangetroffen resten gegeven.

- Zaakwaarneming 5093064100 betreft een booronderzoek door RAAP direct ten oosten van het plangebied in het kader van de herinrichting van het beekdal van de Dommel. In de vijf boringen (nummer 16-20) gezet binnen dit deelgebied ligt een ophogingspakket van 110-135 cm dik met meteen hieronder beekafzettingen. Het ophogingspakket is nog duidelijk in het landschap zichtbaar als een walletje en heeft vermoedelijk gediend als waterkering en/of onderhoudspad. De precieze ouderdom van deze kering is onbekend. Op een ander deel zijn vijf boringen gezet (11-15). In deze zone is sprake van relatief recente ophogingen tot een diepte van tenminste 85 cm –mv. In boringen 11 en 12 is vanaf 85-90 cm –mv sprake van beekafzettingen. In boring 11 is echter plastic aangetroffen in de top van deze afzettingen. Dit toont aan dat het bovenliggende ophogingspakket relatief jong moet zijn. Boring 13 is gestaakt op puin. In boringen 14 en 15 is pas op respectievelijk 120 en 140 cm –mv sprake van beekafzettingen. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat rondom deze boringen de oude molentak van de Borchmolen uitkomt in de Dommel. Er is geen vervolgonderzoek geadviseerd.

- Zaakwaarneming 2027740100 betreft een opgraving door BAAC in het oude centrum van Sint-Oedenrode op circa 250 m ten zuiden van het plangebied. De aanleiding hiervoor was de bouw van een winkel- en appartementencomplex met parkeerkelders waarbij de aanwezige archeologische resten zouden verdwijnen. Wat kon worden aangetoond is dat de onderzoekslocatie, gelegen op een hoge dekzandrug omgeven door de rivier de Dommel, een lange bewoningsgeschiedenis kent. Zo zijn er bewoningssporen aangetroffen uit het meso- en neolithicum, de bronstijd en de ijzertijd. In de Romeinse tijd lag hier of in de directe omgeving een nederzetting, mogelijk een villaterrein. Vanaf de Karolingische tijd is het terrein ononderbroken bewoond geweest tot in de 21e eeuw. Veruit het grootste aantal grondsporen en structuren van hout en baksteen is te relateren aan de burcht van de Heren van Rode (1085 - 1175), de burcht van de Graven van Gelre (1175 - 1232) en het Hertogenhuis, leengoed van de hertogen van Brabant (1232 - 1575). Daarmee geeft dit onderzoek nieuwe inzichten in een belangrijke episode in de lokale en (boven)regionale geschiedenis.

- Zaakwaarneming 4920664100 betreft een proefsleuvenonderzoek op een klein terrein op de hoek Stomperstraat - Coeveringslaan direct ten zuiden van het plangebied, uitgevoerd door Transect. In werkput 1, in de westelijke helft, werden tien paalkuilen, drie kuilen en twee greppels gevonden. In de tien paalkuilen is geen structuur herkend van een gebouwplattegrond. De paalkuildieptes variëren van 12 tot 39 cm en bevatte vooral nieuwetijds vondstmateriaal. Bekend is dat het plangebied vanaf 1741 behoorde tot een pastorie, waarbij de pastorie zelf ten zuidoosten van het plangebied lag en het plangebied in gebruik was als tuin (als ‘plaisiertuin’ en moestuin). De pastorie was tot aan ca. 1966 als zodanig in gebruik. De sporen van het onderzoek worden dan ook geïnterpreteerd als sporen van landgebruik die gerelateerd kunnen zijn aan de pastorie en de tuin eromheen, of eventueel van een vroegere gebruiksfase uit de Nieuwe tijd. Oudere

sporen zijn niet aangetroffen. De bodemopbouw bestaat uit een moderne bouwvoor (spoor 1000), een modern bouwlanddek (spoor 1100), een sterk geoxideerde en geroerde (veroorzaakt door begroeiing / wortels) dekzandlaag (spoor 2000) en het dekzand (spoor 3000). Dieper in de ondergrond bevinden zich verspoeld dekzand met daaronder beekbeddingafzettingen. Door de aanwezigheid van het bos is de top van de C-horizont (licht) verstoord geraakt, maar niet dusdanig dat sporen (geheel) zijn verdwenen. Er is geen vervolgonderzoek geadviseerd.

- Zaakwaarneming 2250499100 betreft een begeleiding door ADC ArcheoProjecten uitgevoerd aan de Markt 10, op 95 m ten zuiden van het plangebied. Tijdens de begeleiding zijn oude muurfundamenten aan het licht gekomen. Op basis van het weinige vondstmateriaal dat is aangetroffen, wordt deze fase (waarschijnlijk) in de 15e -16e eeuw gedateerd. Hieraan voorafgaand is de locatie ook in gebruik geweest: aardewerkvondsten uit enkele kuilen dateren oudere activiteiten op deze locatie in de 13e -14e eeuw. Uiteindelijk zijn tijdens het onderzoek zeven fasen van bewoning herkend, met resten variërend van muurwerk tot ophogingslagen.

Er zijn geen vondstmeldingen bekend uit het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied zijn diverse vondsten gedaan (zie bijlage 7). De meeste vondsten zijn afkomstig van opgravingen in het oude centrum van Sint-Oedenrode, dat op een dekzandrug ligt. Het gros van de vondsten is gerelateerd aan de bewoning van Sint-Oedenrode in de late middeleeuwen en nieuwe tijd. Vondsten uit oudere perioden zijn vooral bij het BAAC-onderzoek aan de Kerkstraat aangetroffen (zaaknr.2027740100). Het gaat om vondsten uit de vroege middeleeuwen C en D en oudere vondsten uit de periode mesolithicum – neolithicum, bronstijd, ijzertijd en Romeinse tijd.

2.3. Archeologische en historische waarden

Het plangebied ligt in het dekzandlandschap van het Peelland. Bewoning in deze regio gaat terug tot het midden-paleolithicum (zie bijlage 1).[19] Uit de wijdere omgeving van het onderzoeksgebied zijn sporen van laat-paleolithische en mesolithische kampementen bekend.[20] De kampementen van jager-verzamelaars bevonden zich met name in landschappelijke overgangszones, bijvoorbeeld de randen van beekdalen, en de flanken van dekzandkoppen en -ruggen.[21] Na de overgang naar het boerenbestaan vanaf het neolithicum bleven hooggelegen landschapszones in de nabijheid van water aantrekkelijk als vestigingsplaats, maar zocht men voor de aanleg van akkers vooral droge en goed bewerkbare gronden op. In het onderzoeksgebied zijn nog geen vindplaatsen bekend uit het paleolithicum. Wel zijn enkele vuurstenen artefacten uit de periode mesolithicum - bronstijd aangetroffen in het centrum van Sint-Oedenrode (zie 2.2). Opvallend is een bronzen sikkel (zaak-nr. 2868619100) uit de midden- tot late bronstijd. Ook in de late pre- en protohistorie werd de omgeving van Sint-Oedenrode bewoond, getuige de vondsten uit de ijzertijd en Romeinse tijd. Resten die specifiek aan het beekdal gerelateerd zijn, zijn echter nog niet aangetroffen.

[19] Schuuring, 2012.

[20] Buesink, 2014, 36.

[21] https://erfgoedhuisweert.nl/Archeologie-Weert/Mesolithicum-Midden-steentijd

De nederzetting Sint-Oedenrode, gelegen aan de Dommel, gaat mogelijk terug tot de 8e eeuw n. Chr. De naam Sint-Oedenrode is een samenstelling van 'Sint Oda' en 'Rode' en verwijst naar de heilige Oda, volgens de legende een Schotse prinses die rond 715 de eerste aanzet zou hebben gegeven tot de ontginning van het gebied.[22] 'Rode' is 'rooien' of 'ontginnen'. Eigenlijk betekent de plaatsnaam dus 'ontgonnen land van Sint Oda.' In het onderzoeksgebied zijn verschillende vondsten uit de vroege middeleeuwen bekend.[23] Verder zijn onder de huidige St. Martinuskerk bij archeologisch onderzoek de resten aangetroffen van het skelet van de adellijke vrouw Hildewaris, dat dateert uit de periode tussen 970 en 1040 n. Chr.[24]

Vanaf de 11e eeuw maakte Sint-Oedenrode deel uit van het graafschap Rode (*comitatus de Roda*).[25] In 1231 kwam Sint-Oedenrode in het bezit van hertog Hendrik I van Brabant. Een jaar later kreeg Sint-Oedenrode vrijheids- of stadsrechten als hoofdplaats van het kwartier Peelland. Na 1300 begonnen de Brabantse hertogen woeste gronden rondom dorpen en steden uit te geven aan de bewoners voor gezamenlijk gebruik. Sint-Oedenrode heeft van oudsher een bestuurlijke functie vervuld. Dit is terug te zien in de twee grote middeleeuwse kerken, namelijk de Martinuskerk en de kerk met de 'Knoptoren', en de grote hoeveelheden slotjes en kasteeltjes die rondom Sint-Oedenrode zijn verrezen. In de omgeving van het plangebied. Uit historisch bekende gegevens blijkt dat ongeveer 50 m ten zuiden van het plangebied de 13e tot14e-eeuwse Borchmolen heeft gestaan (zie nr. 13 op Afb. 4).[26] De Borchmolen is gebouwd langs een door de mens aangelegde waterloop, de Molenstroom, die was aangesloten op de Dommel. De waterloop, en vermoedelijk ook de molen gaan terug tot aan de 11e of 12e eeuw. Tussen de molen en de Dommel lag het 'Molenwiel', een vermoedelijk kunstmatig meertje. De term 'Wiel' kan echter ook slaan op een diepe depressie die is ontstaan door een dijkdoorbraak.[27]

Sint-Oedenrode is tijdens de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) oorlog diverse keren geplunderd en in brand gestoken. Bij de laatste grote branden, van 1581 en 1583, zijn de voorganger van de St. Martinuskerk (de Odakerk), het Hertogenhuis en het raadhuis verwoest.[28] De Borchmolen is herbouwd in de 18e eeuw. Deze is uiteindelijk aan het einde van de Tweede Wereldoorlog afgebroken.[29]

Tweede Wereldoorlog

Op de Indicatieve Kaart Militair Erfgoed valt het plangebied binnen een zone aangemerkt als operatieterrein Market Garden.[30] Binnen deze zone is het mogelijk munitieartikelen, structuren en

[22] https://www.bhic.nl/ontdekken/verhalen/sint-oedenrode-in-vogelvlucht.

[23] Peters, 2010.

[24] Margy en Caspers, 1998.

[25] Van Bussel, 2020.

[26] Cleijne, 2005.

[27] https://www.geologievannederland.nl/landschap/landschapsvormen/doorbraakgaten.

[28] Peters, 2010.

[29] Cleijne, 2005.

[30] https://.ikme.nl

inslagen van granaten aan te treffen. Ook op de gemeentelijke kaart 'conflictlaag' ligt het plangebied binnen een defensieve zone in het kader van de operatie Market Garden (Defensieve zone 502 PIR, 17-23 september 1944).[31] In de omgeving van Sint-Oedenrode is flink gevochten tijdens de Tweede Wereldoorlog, en in de omgeving hebben in het verleden meerdere ruimacties van munitie plaatsgevonden.[32]

Historisch kaartmateriaal

In tabel zijn de ontwikkelingen in het plangebied in de periode 1782 tot heden weergegeven aan de hand van beschikbare historische kaarten.

Tabel 2. Overzicht historisch-geografische gegevens (bron: RCE/Topotijdreis).

Historische kaart	Situatie plangebied
Kaart Van Weijer, 1782 (Afb. 4)	Het plangebied is niet gekarteerd. Direct ten zuiden van het plangebied ligt het Molenwiel, waar eerder de middeleeuwse Borchmolen stond. Hiernaast is de oude kern van Sint-Oedenrode weergegeven.
Kadastrale Minuut 1811-1832 (Afb. 5)	Het plangebied ligt in het bouwland langs de zuidoever van de Dommel. Het gebied staat bekend als het 'Haverland'. Direct buiten de zuidgrens is een klein gebouwtje weergegeven. Het plangebied zelf is onbebouwd.
Topografisch-Militaire kaarten 1850-1910 (Afb. 6; bovenste rij)	Er is weinig verandering op de kaarten te zien. Het plangebied blijft onbebouwd.
Topografische kaarten 1943-1965 (Afb. 6; middelste rij)	In de naoorlogse jaren (1948-1950) wordt de bestaande woonwijk gebouwd, waarbij onder meer de Philippusstraat, de Jongsingel en Coeveringslaan worden aangelegd. Het KPN gebouw aan de westzijde van het terrein stamt uit de 1962.[33]
Topografische kaart 1980-2006 (Afb. 6; onderste rij)	In het plangebied vinden geen grote veranderingen in de ruimtelijke inrichting plaats.

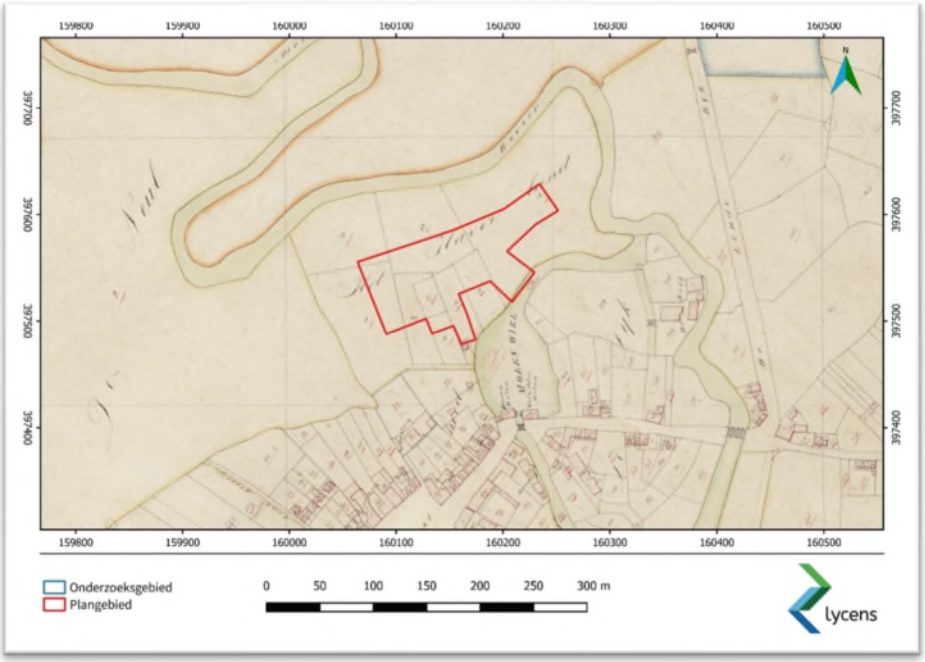
[31] AVK Meierijstad, 2023, Conflictlaag, via https://www.arcgis.com/

[32] Slotemaker, 2024. Quickscan Ontplofbare Oorlogsresten Philippusstraat, Sint-Oedenrode (niet gepubliceerd), Lycens b.v.

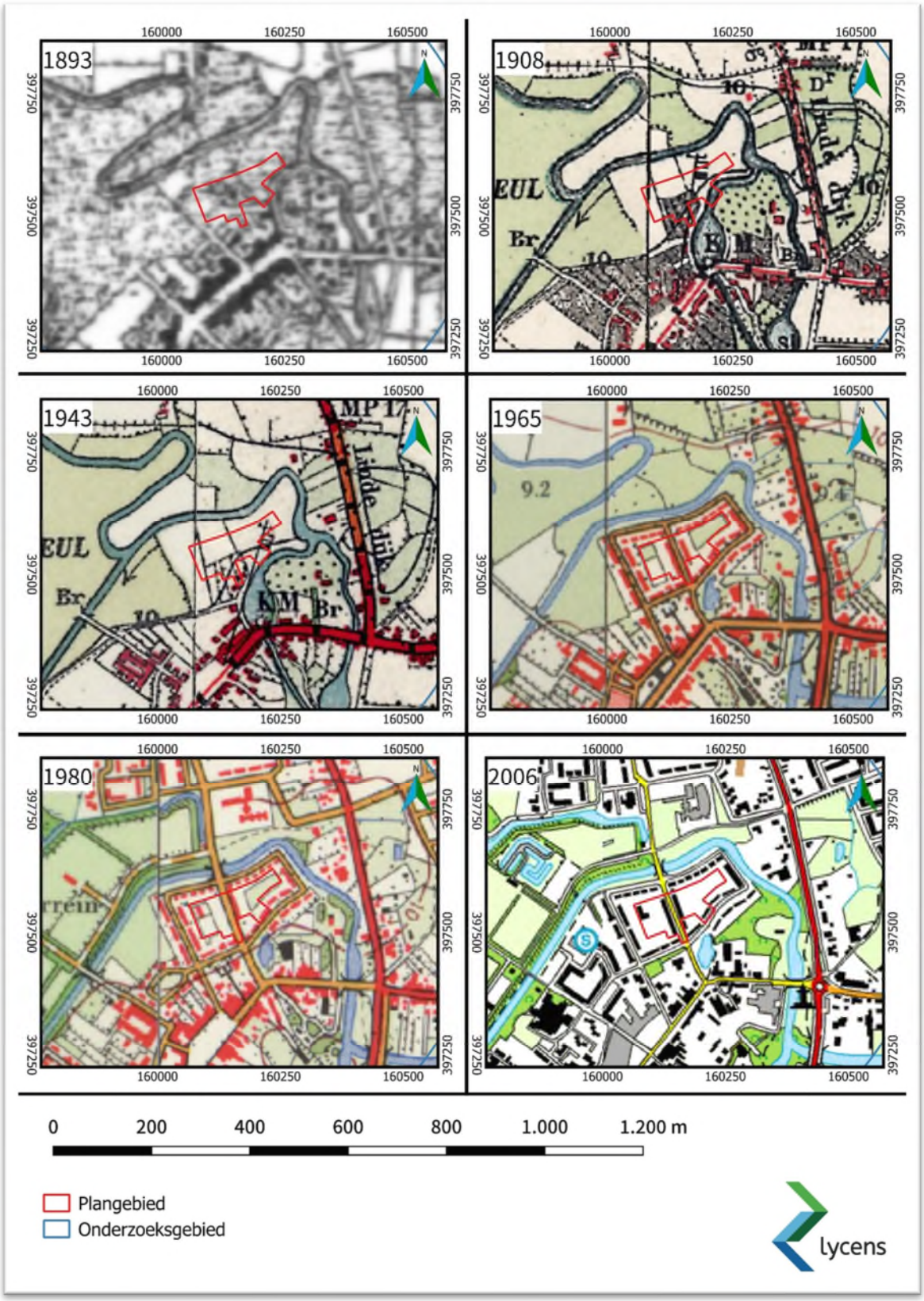
[33] https://drimble.nl/adres/sint-oedenrode/5492DB/philippusstraat-25.html



Afb. 4. Figuratieve kaart van Sint-Oedenrode door J. Francis van Weijer, 1782. Rood kader: globale ligging van het plangebied. 1. Het Hertogshuis; 2. De Kapittelkerk; 3. De Odaberg; 4. De Borchgrave; 5. Het water die Vrede; 6. De Schoolwiel; 7. De Peggenwiel; 8. Pas Bogaert; 9. De Schutsboom van Eerschot; 10. De Kolk; 11. Stompershoek; 12. De sluiswiel; 13. De Molenwiel; 14. De Borchgrave (‘aude Dommel’).



Afb. 5. Het plangebied op een uitsnede van de kadastrale minuut uit 1811-1832. Kaartbladcode MIN10141G01 (bron: http://zoeken.cultureelerfgoed.nl).



Afb. 6. Het plangebied op topografische kaarten uit de periode 1850-2006. (bron: http://www.topotijdreis.nl/).

2.4. Bouwhistorisch onderzoek

De tekeningen van bestaande gebouwen zijn door de opdrachtgever opgevraagd bij het bouwarchief (zie bijlage 8).[34] Hieruit blijkt dat de woningen gefundeerd zijn op betonstroken met een doorsnede van 33-55 cm en een diepte van 58 tot 71 cm beneden vloerpeil. In een deel van de woningen zijn kleine kelders tot 163 cm beneden vloerpeil aangelegd. Het KPN-gebouw is gefundeerd op betonbalken en palen (diameter niet weergegeven), met een tussenafstand van 246 tot 383 cm. In 1987 is het pand uitgebreid. Het pand is onderkelderd tot maximaal een diepte van 181-316 cm beneden vloerpeil.

2.5. Bekende verstoringen

Binnen het plangebied zijn geen saneringen of ondergrondse olietanks, benzinepompinstallaties en dergelijke bekend waardoor archeologische resten mogelijk verloren zijn gegaan.[35] Ook op de bodemkaart en de gemeentelijke verstoringenkaart zijn geen verstoringen aangegeven binnen het plangebied.[36] Bij de bouw van de naoorlogse woningen is de bodem verstoord 58-71 cm -mv ter plaatse van funderingsstroken, en tot 163 cm -mv ter plaatse van de kleine kelders. Onder het KPN gebouw is de bodem verstoord tot minimaal 181 cm -mv (Afb. 7, bijlage 8). De nutsvoorzieningen behorend bij bestaande bebouwing, hebben een onbekende verstoringsdiepte, waarschijnlijk variërend van 60 (bv. datakabels) tot meer dan 150 cm -mv (riool, waterleidingen).



Afb. 7. Kaart met de locatie van (diepe) bodemverstoringen (bron achtergrondkaart: Arcgis). Kelders onder (delen van) woningen zijn niet weergegeven.

[34] https://www.bhic.nl/het-geheugen-van-brabant;

[35] http://www.bodemloket.nl.

[36] VK Meierijstad, 2023, kaartlaag staatssamenlevingen, via https://www.arcgis.com/

2.6. Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel

Het plangebied bevindt zich in het beekdal van de Dommel, direct naast de noordelijke flank van de dekzandrug waarop de historische kern van Sint-Oedenrode ligt. Hoewel Sint-Oedenrode in de vroege middeleeuwen is ontstaan, gaat de bewoningsgeschiedenis op de dekzandrug mogelijk terug tot het mesolithicum. Volgens de verwachtingskaart van de gemeente Meierijstad geldt voor het plangebied een hoge archeologische verwachting. Op basis van het bureauonderzoek is de verwachting gespecificeerd tot een hoge verwachting voor de periode laat-paleolithicum tot en met vroeg-neolithicum, een middelhoge verwachting voor het midden-neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen, en een middelhoge verwachting voor de periode Nieuwe tijd (zie bijlage 1). Archeologische resten worden verwacht in de top van het pleistocene niveau, dat bestaat uit beekafzettingen of dekzand, of in hierop gelegen holocene beekafzettingen of veen. De diepteligging van deze niveaus binnen het plangebied is nog onbekend, omdat, afgaande op het AHN, delen van het terrein mogelijk zijn opgehoogd (zie Tabel 1). In de omgeving van het plangebied zijn onverstoorde pleistocene afzettingen aangetroffen op een diepte variërend van 80 tot 120 cm -mv.[37]

De conservering van archeologische resten in deze niveaus is mogelijk goed in verband met afdekkende beeklagen en antropogene ophogingslagen. Vanwege de mogelijk natte bodemomstandigheden bestaat tevens de kans op het aantreffen van onverbrande organische resten, zoals hout- en dierlijk bot. Onder het KPN gebouw is de bodem geroerd tot minimaal 181 cm -mv, waardoor het archeologisch niveau waarschijnlijk geheel verstoord is (Afb. 7). Onder de woningen is ondieper gefundeerd en zijn mogelijk alleen ter plaatse van de kelders en leidingen verstoringen aanwezig. Op basis van het bureauonderzoek is de verwachting verder gespecificeerd per periode.

Laat-paleolithicum t/m vroeg-neolithicum
Bewoning in de vorm van tijdelijke kampementen, vond in deze periodes voornamelijk op landschappelijke overgangszones plaats, zoals de randen van beekdalen, en flanken van dekzandruggen. In het beekdal vonden activiteiten plaats als jacht, visserij, transport en mogelijk rituelen. Vindplaatsen uit deze periode zijn vooral in de nabijheid van water te verwachten. Het plangebied bevindt zich op een dergelijke locatie. De archeologische verwachting is dan ook hoog voor deze periode. In de omgeving van het plangebied zijn enkele vuurstenen artefacten aangetroffen die mogelijk uit de periode mesolithicum-neolithicum dateren. Vindplaatsen bestaan uit een strooiing van vuursteen, natuursteen en organische resten, zoals houtskool en verbrand bot, en grondsporen als haardkuilen. Het kan gaan om kleine kampjes (25 100 m^2) maar ook om grotere strooiingen die zijn ontstaan als gevolg van langdurig gebruik (100-500 m^2). Een vondstenniveau uit deze periode kan beschadigd door ontginning en landgebruik vanaf de late middeleeuwen, maar kan door afdekkende lagen ook juist goed bewaard zijn gebleven. Het archeologisch relevante niveau voor vindplaatsen die verband houden met tijdelijke nederzettingen is de top van de beekafzettingen of het dekzand.

Midden-neolithicum - middeleeuwen
Vanaf het midden-neolithicum ontstaan de eerste ‘volledig’ agrarische samenlevingen, waarbij men ging wonen in (semi-)permanente nederzettingen. Nederzettingen uit deze periode bestaan uit één of meerdere boerderijen

[37] Pens-Ouweneel & Rap, 2021.

met akkers en weidegronden. In deze periode zocht men relatief droge, vruchtbare en goed bewerkbare gebieden op. Met name de flanken van dekzandruggen waren hierbij geschikt. Het beekdal zelf was waarschijnlijk te nat voor bewoning. Juist de randzones zijn echter archeologisch interessant, omdat hier bijvoorbeeld rituele deposities, afvaldumps, of sporen van territoriale afbakening (greppels, omheiningen) kunnen liggen. Archeologische sporen kunnen bestaan uit 'losse voorwerpen', greppels, paalkuilen, afvalkuilen of beekdal-gerelateerde structuren als kades, wegen, steigers. Het archeologisch relevante niveau voor resten die verband houden met bewoning betreft de top van het pleistocene dekzand. Aangezien het plangebied zich niet op een dekzandrug bevindt, maar in de randzone van het beekdal, is de archeologische verwachting voor deze periodes middelhoog.

Nieuwe tijd en WOII
In de nieuwe tijd lag het plangebied vlak buiten de oude stadskern van Sint-Oedenrode. Op basis van de historische kaarten uit de late 18e en 19e eeuw worden geen resten van gebouwde structuren verwacht. Gezien de ligging van het plangebied in het buitengebied is kunnen vooral archeologische resten worden aangetroffen die verband houden met agrarisch grondgebruik, en met gebruik van het beekdal. Het kan gaan om ontginningssporen zoals greppels, of ploeg- en spitsporen, maar ook om sporen van kades, steigers, of bruggen. Om deze reden is de archeologische verwachting voor de nieuwe tijd middelhoog.

In de Tweede Wereldoorlog hebben intensieve gevechtshandelingen plaatsgevonden in Sint-Oedenrode, dat in het operatiegebied van operatie 'Market Garden' lag. Om deze reden bestaat een middelhoge kans op het aantreffen van resten uit de Tweede Wereldoorlog, met name buiten de contouren van bestaande gebouwen.

Omdat de diepteligging, gaafheid en aard van het archeologisch niveau (dekzand, veen, beekafzettingen) binnen het plangebied nog niet bekend zijn, wordt geadviseerd om een inventariserend veldonderzoek (verkennende fase) uit te voeren. Hierbij worden 6 boringen per hectare gezet. Vindplaatsen uit de periode laat-paleolithicum-middeleeuwen worden in de top van het dekzand of in de beekafzettingen verwacht. Het terrein is plaatselijk opgehoogd, waardoor dit niveau zich op verschillende diepten kan bevinden. De diepte en mate van verstoring dient door middel van het booronderzoek te worden vastgesteld.

Vanwege de nog onbekende verstoringsdiepte worden de boringen gezet tot minimaal 30 cm in de top van de pleistocene afzettingen.

3. Conclusie en aanbevelingen

Het plangebied bevindt zich in het beekdal van de Dommel, direct naast de noordelijke flank van de dekzandrug waarop de historische kern van Sint-Oedenrode ligt. Hoewel Sint-Oedenrode in de vroege middeleeuwen is ontstaan, gaat de bewoningsgeschiedenis op de dekzandrug mogelijk terug tot het mesolithicum. Het plangebied ligt aan de randzone van het beekdal, waardoor de kans bestaat op het aantreffen van jager-verzamelaarskampjes, maar ook op beekdal-gerelateerde resten uit latere perioden. Op basis van de geraadpleegde bronnen is vastgesteld dat in het plangebied daarom een middelhoge tot hoge archeologische verwachting geldt voor de periode laat-paleolithicum tot de nieuwe tijd. Uitzondering hierop vormt de locatie van het KPN-gebouw. Gezien de hier aanwezige kelders is de bodem tot minimaal 181 cm -mv verstoord, en wordt de kans op het aantreffen van intacte resten daarom zeer klein geacht.

Wat is de bodemopbouw en zijn er aanwijzingen voor bodemverstoringen?

Uitgaande van de geraadpleegde kaarten en de onderzoeken in de omgeving van het plangebied bestaat de laagopeenvolging binnen het plangebied uit een antropogene toplaag (bouwvoor en/of recente ophogingslagen), met daaronder dekzand of beekafzettingen. Gezien de ligging in het beekdal bestaat ook een kans op het aantreffen van veen, bijvoorbeeld in restgeulen van de beek. De verstoringen in het plangebied hangen samen met de bouw van de bestaande woonwijk en het KPN-gebouw. Met name het KPN-gebouw, dat onderkelderd is tot minimaal 181 cm -mv, is de bodem diepgaand verstoord. De naoorlogse woningen zijn op een diepte van 58-77 cm -mv gefundeerd, waardoor de bodem ter plaatse van funderingsstroken tot deze diepte verstoord zal zijn.

Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten?

In het plangebied zijn geen resten bekend. In de directe omgeving zijn diverse vondsten uit de prehistorie en historische perioden gedaan, met name op de dekzandrug van Sint-Oedenrode. In het beekdal zijn nog geen vondsten aangetroffen.

Welke consequenties zal de uitvoering van het plan hebben op (eventueel) aanwezige archeologische resten?

In de huidige fase van de planvorming is de exacte verstoringsdiepte nog onbekend. Verwacht wordt dat op palen zal worden gefundeerd. Afhankelijk van het type paal (schroefpaal, grout-injectiepaal) en de dichtheid van het palenplan kan de impact op het bodemarchief sterk variëren.[38] Ook het uitgraven ten behoeve van betonstroken kan leiden tot aantasting van archeologische resten. Dit is afhankelijk van de diepte van het archeologisch niveau.

[38] RCE, leidraad archeologie-vriendelijk bouwen.

3.1. Aanbevelingen

Op basis van het bureauonderzoek is een middelhoge tot hoge verwachting op het aantreffen van archeologische resten binnen het plangebied vastgesteld. Geadviseerd wordt dan ook om binnen het plangebied een vervolgonderzoek uit te voeren in de vorm van een verkennend booronderzoek. Op basis van de bouwhistorische gegevens kan de verwachting naar laag worden bijgesteld op de locatie van het KPN-gebouw (Afb. 7). Dit gebied kan worden vrijgegeven in verband met diepe bodemverstoringen. Met betrekking tot de aanbevelingen/bevindingen uit onderhavig onderzoek dient contact opgenomen te worden met de bevoegde overheid, in dit geval de gemeente Meierijstad.

Ook in vrijgegeven delen van het plangebied bestaat altijd de mogelijkheid dat er tijdens graafwerkzaamheden toch losse sporen en vondsten worden aangetroffen. Op grond van artikel 5.10 van de Erfgoedwet (geldend vanaf 01-01-2024) dient zo spoedig mogelijk melding te worden gemaakt van de vondst bij de gemeente, provincie of de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Over de bevindingen en aanbevelingen uit dit onderzoek dient contact opgenomen te worden met de bevoegde overheid, in dit geval de gemeente Meierijstad.

3.2. Beoordeling en besluit vervolgonderzoek

Het onderhavige rapport is op 17-06-2024 getoetst door de bevoegde overheid.[39] Het rapport wordt goedgekeurd, waarbij het volgende wordt vermeld:

"De gemeente Meierijstad keurt het onderzoeksrapport goed en gaat mee in het advies voor een archeologische booronderzoek. Echter, dient dit niet alleen een verkennend, maar ook karterend karakter te hebben. Deze locatie aan het beekdal tussen de Dommel en de historische stadskern op de dekzand is potentieel bijzonder archeologisch relevant. Behalve dat hier resten uit diverse perioden verwacht kunnen worden, zo blijkt uit de bureaustudie, kunnen hier complextypen van uiteenlopende aard en omvang voorkomen, van jachtkampjes tot afvaldumps, agrarisch landgebruik en ruimtelijke inrichting. In het bijzonder kunnen sporen van beekdalspecifieke activiteiten voorkomen, zoals kades, wegen, steigers, voorden en deposities. Tegelijkertijd zal de bestaande woonwijk zijn sporen hebben nagelaten in de bodem. Ook deze moderne verstoringen kunnen op korte afstand flink uiteenlopen in vorm en diepte. Op basis daarvan dient het booronderzoek een dichter grid te hebben. Tegelijkertijd is het relevant om in deze fase al meer zicht te krijgen op de opbouw van het beek-/rivierdal zelf.
Aldus verlangt de gemeente een gebiedsgericht booronderzoek met een dichtheid van 12-20 boringen waarin een waardering van het plangebied wordt gecombineerd met een kartering van de stroomgordel. Voor het uitvoeren van dit onderzoek wordt een PvE opgesteld met een boorplan dat is toegesneden op de huidige en historische inrichting en de gemorfologische situatie van het gebied. Dit

[39] Verspay, J., Selectieadvies archeologische monumentenzorg Gemeente Meierijstad Philippusstraat 25 te Sint-Oedenrode, Archeologisch Bureauonderzoek, Lycens rapport 24040, (versie 15-05-2024), 17-06-2024. Afdeling SO/Erfgoed Gemeente 's Hertogenbosch.

PvE dient ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de gemeente." [40]

[40] Idem., p. 3.

Literatuur

- Buesink, A., 2014. *Gemeente Veghel: Actualisatie van de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart, Inclusief beleid.* BAAC Rapport V-13.0274.
- Bussen, van., A.T.L.E., 2020. *Sint-Oedenrode, Hoek Stompersstraat - Coeveringslaan. Gemeente Meierijstad (NB). Een Archeologisch Bureauonderzoek (BO).* Rapportnummer Transect-rapport 3019.
- Cleijne, I.J., 2005. *Sint-Oedenrode Borchmolendijk. Inventariserend veldonderzoek en opgraving. 's-Hertogenbosch:* BAAC-rapport 05.249/05.139.
- Margy, P.J. en C. Caspers, 1998. *Bedevaartsplaatsen in Nederland. Deel 2: Provincie Noord-Brabant.* Hilversum.
- Mulder, E.F.J. de, M.C. Geluk, I.L. Ritsema, W.E. Westerhof en T.E. Wong, 2003. *De ondergrond van Nederland.* Houten.
- Pels-Ouweneel, A. & J. Rap, 2021. *Sint-Oedenrode, Hoek Stompersstraat - Coeveringslaan. Gemeente Meierijstad (NB). Een inventariserend veldonderzoek d.m.v. proefsleuven, karterende en waarderende fase.* Transect-rapport 3157.
- Peters, S.A.L., 2010. *Sint-Oedenrode. Kerkstraat. Archeologisch onderzoek. 's-Hertogenbosch:* BAAC-rapport A-05.0339.
- Schuuring, M., 2012. *Midden-Paleolithische Vondsten uit Noord-Brabant Een onderzoek naar de vondstverspreiding en landschappelijke kenmerken.* Bachelorscriptie: Leiden Universiteit.
- Slotemaker, K., 2024. *Quickscan Ontplofbare Oorlogsresten Philippusstraat, Sint-Oedenrode (niet gepubliceerd),* Lycens b.v.
- Stouthamer, E., Cohen, K.M. & W.Z. Hoek, 2015. *De vorming van het land: Geologie en Geomorfologie.* Utrecht: Perspectief Uitgevers.
- Vos, P., M. van der Meulen, H. Weerts en J. Bazelmans 2018. *Atlas van Nederland in het Holoceen. Landschap en bewoning vanaf de laatste ijstijd tot nu,* Amsterdam (Prometheus).

Geraadpleegde websites

webadres	laatst bezocht op
https://www.kadaster.nl	26-01-2024
https://www.archisarchief.cultureelerfgoed.nl	26-01-2024
http://www.bodemloket.nl	26-01-2024
https://www.dinoloket.nl/ondergrondgegevens	26-01-2024
https://www.dinoloket.nl/nomenclator-ondiep	26-01-2024
https://www.google.com/intl/nl/earth/	26-01-2024
https://www.zoeken.cultureelerfgoed.nl	26-01-2024
http://www.ahn.nl	26-01-2024
http://www.pdok.nl	26-01-2024
http://www.topotijdreis.nl	26-01-2024
https://omgevingswet.overheid.nl/	26-01-2024
https://planviewer.nl	26-01-2024
https://www.dinoloket.nl/ondergrondmodellen/kaart	26-01-2024
https://erfgoedhuisweert.nl	26-01-2024

- https://www.geologievannederland.nl/ 26-01-2024
- https://www.bhic.nl/ 26-01-2024
- https://.ikme.nl 26-01-2024
- https://drimble.nl/ 26-01-2024

Lijst van afbeeldingen

Afb. 1. Ligging plangebied en globale begrenzing van het onderzoeksgebied (bron achtergrondkaart: Arcgis). 5
Afb. 2. Uitsnede van de beleidsadvieskaart uit 2023 van de gemeente Meierijstad (bron: Gemeente Meierijstad). 10
Afb. 3. Bestaande en toekomstige situatie in het plangebied (bron: Arcgis/opdrachtgever). 11
Afb. 4. Figuratieve kaart van Sint-Oedenrode door J. Francis van Weijer, 1782. Rood kader: globale ligging van het plangebied. 1. Het Hertogshuis; 2. De Kapittelkerk; 3. De Odaberg; 4. De Borchgrave; 5. Het water die Vrede; 6. De Schoolwiel; 7. De Peggenwiel; 8. Pas Bogaert; 9. De Schutsboom van Eerschot; 10. De Kolk; 11. Stompershoek; 12. De sluiswiel; 13. De Molenwiel; 14. De Borchgrave (‘aude Dommel’). 22
Afb. 5. Het plangebied op een uitsnede van de kadastrale minuut uit 1811-1832. Kaartbladcode MIN10141G01 (bron: http://zoeken.cultureelerfgoed.nl). 22
Afb. 6. Het plangebied op topografische kaarten uit de periode 1850-2006. (bron: http://www.topotijdreis.nl/). 23
Afb. 7. Kaart met de locatie van (diepe) bodemverstoringen (bron achtergrondkaart: Arcgis). Kelders onder (delen van) woningen zijn niet weergegeven. 24

Lijst van tabellen

Tabel 1 Aardwetenschappelijke gegevens 14
Tabel 2. Overzicht historisch-geografische gegevens (bron: RCE/Topotijdreis). 21

Lijst van bijlagen

Bijlage 1 Archeologische Periodetabel 32
Bijlage 2 Geomorfologische kaart 33
Bijlage 3 Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN 4.0) 34
Bijlage 4 Bodemkaart 35
Bijlage 5 Paleogeografische kaarten 36
Bijlage 6 Kaarten Archis 3 en Archeologische Monumentenkaart 37
Bijlage 7 Zaakwaarnemingen en vondsten Archis 3 38
Bijlage 8 Bouwtekeningen gemeentelijk archief 42

Bijlage 1 Archeologische Periodetabel

Chronostratigrafie			Biostratigrafie	Archeologische perioden				
Tijdvak			Pollenzone					
Holoceen			Subatlanticum	Historie	Recent			1945
					Nieuwe Tijd 1500-1945	Laat	NTC	1850
						Midden	NTB	1650
						Vroeg	NTA	1500
					Middeleeuwen 450-15000	Laat (1050-1500)	LMEA	1250
							LMEB	1050
						Vroeg (450-1050)	VMED	900
							VMEC	725
							VMEB	525
							VMEA	450
				Protohistorie	Romeinse Tijd 12 v.Chr. -450 n.Chr.	Laat (270-450)	ROMLB	350
							ROMLA	270
						Midden (70-270)	ROMMB	150
							ROMMA	70
						Vroeg 12 v.Chr.-70 n.Chr.	ROMVB	25 n.Chr.
							ROMVA	12 v.Chr.
				Prehistorie	IJzertijd 800-12 v.Chr.	laat (200-12)	IJZL	250
						midden (500-200)	IJZM	500
						vroeg (800-500)	IJZV	800
					Bronstijd 2000-800	laat (1100-800	BRONSL	1100
						Midden (1800-1100)	BRONSMB	1500
							BRONSMA	1800
						Vroeg (2000-1800)	BronsV	2000
			subboreaal		Steentijd 2000 v.Chr. - 1000.000	Neolithicum 4900-2000	laat (2850-2000)	NEOLB	2450
								NEOLA	2850
			atlanticum				midden (4200-2850)	NEOMB	3400
								NEOMA	4200
							vroeg (5300-4200)	NEOVB	4900
								NEOVA	5300
			Boreaal			Mesolithicum 8800-4900	laat (7100-6450)	MESOL	6450
							midden (7100-6450)	MESOM	7100
			Preboreaal				vroeg (8800-7100)	MESOV	8800
Pleistoceen	Weichselien	Laat Glaciaal	Late Dryas			Paleolithicum 1000000 -8800	Laat 8800-35000	PALEOLB	18.000
			Allerod						
			Vroege Dryas						
			Bolling					PALEOLA	35.000
		Pleniglaciaal	Vroegste Dryas				midden (PALEOM) 35.000-300.000		
			Denekamp						
			Hengelo						
			Moershoofd						
		Vroeg Glaciaal	Odderade						
			Brorup						
									300.000
			Amersfoort				vroeg (PALEOV)		1.000.000
	Eemien								
	Saalien								
	Holsteinien								
	Elsterien								
	Cromer complex								

Bijlage 2 Geomorfologische kaart

159513
160013
160513
398023
397523
397023
N
B53
M51
R46
M53
Schijndelseweg
Sluitappel
Hackerstraat
Grote Doelenlaan
Ollandseweg
Zwembadweg
Lindendijk
Tartwijk
Armenhoef
Odaschool
Eerschot
Sint-Oedenrode
Klaverpad
Dommelpark
De Neul
Philippusstraat
Achterpad
Borchmolendijk
Eerschotsestraat
Centrum
Odendael
Hazenpad
Cathalijnepad
Markt
Heuvel
Corridor
Hertog Hendrikstraat
Koffieren
Boskantseweg
lycens
Onderzoeksgebied
Plangebied
BRO - Open water en waterlopen van geomorfologisch belang
B53 - Dekzandrug
M51 - Dekzandvlakte
M53 - Vlakte van ten dele verspoelde dekzanden of lössen
R46 - Beekdalbodem met meanderruggen en geulen
0
100
200
300
400
500 m

Bijlage 3 Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN 4.0)

160013 160513

398023 397523 397023

N

Sluitappel
Schijndelseweg
Grote Doelenlaan
Ollandseweg
Ollandseweg
Ollandseweg
Lindendijk
Lindendijk
Tartwijk
Armenhoef
Van Rijckevorsel van Kesselaan
Odaschool
Sint-Oedenrode
Klaverpad
Dommelpark
Dommelpark
De Neul
Philippusstraat
Lindendijk
Achterpad
Borchmolendijk
Eerschotsestraat
Hazenpad
Centrum
Odendael
Cathalijnepad
Markt
Heuvel
Heuvel
Corridor
Corridor
Corridor
Kofferen

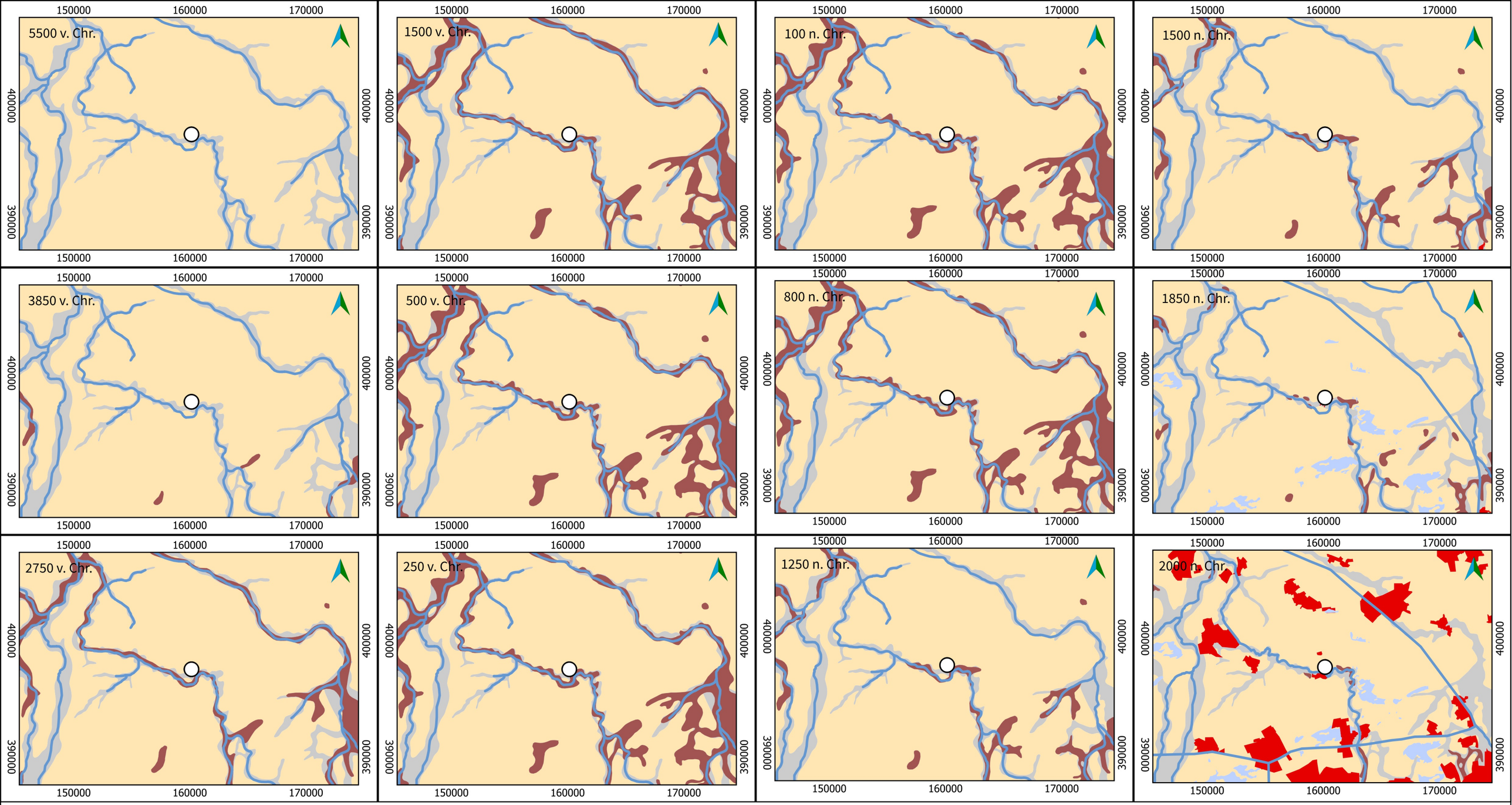
Plangebied
Onderzoeksgebied
AHN 4.0l (DTM) 0.5m
m +NAP
12
9,403709

0 100 200 300 400 m

Bijlage 4 Bodemkaart

159513
160013
160513
398023
397523
397023
N
Onderzoeksgebied
Plangebied
Water
Bebouwd gebied
Vergraven
cHn23 - Laarpodzolgronden; lemig fijn zand
pZg21 - Beekeerdgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand
pZg23 - Beekeerdgronden; lemig fijn zand
zEZ23 - Hoge zwarte enkeerdgronden; lemig fijn zand
Hn21 - Veldpodzolgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand
zEZ21 - Hoge zwarte enkeerdgronden; leemarm en zwak lemig fi
pZg23/pRn59 - Beekeerdgronden; lemig fijn zand - Leek-/woude
lycens
0
100
200
300
400
500 m

Bijlage 5 Paleogeografische kaarten



Plangebied
Stad 100nc
Stad 800nc
Waterlopen
Strandwallen en lage duinen
Hoge duinen
Strandvlakten en duinvalleien
Wadden en slikken
Kwelders en riviervlakten
Gebieden met kwelderwallen en -ruggen
Veengebied
Bedijkte kwelders en riviervlakten
Droogmakerij
Stedelijk gebied
Binnenwater
Buitenwater
Pleistocene zandgebieden, beneden 16m. -NAP
Pleistocene zandgebieden, beneden 16 en 0m. -NAP
Pleistocene zandgebieden, boven 0m. NAP
Riviervlakten en beekdalen
Rivierduinen
Lössgebied
Stuwwallen, gestuwde keileem en door stromend landijs gemodelleerde ruggen en dalen
Gebieden met Tertiaire en oudere afzettingen
Stuifzand
Buitenland

0 5 10 15 20 25 km

lycens

Bijlage 6 Kaarten Archis 3 en Archeologische Monumentenkaart

159513
160013
160513
398023
397523
397023
N
Pijnhorstweg
Klothal
Schijndelseweg
Sluitappel
Grote Doelenlaan
Hackerstraat
Zwembadweg
Ollandseweg
Lindendijk
Tartwijk
Armenhoef
Odaschool
Eerschot
Sint-Oedenrode
Klaverpad
Dommelpark
De Neul
Philippusstraat
Achterpad
Borchmolendijk
Eerschotsestraat
Cathalijnepad
Hazenpad
Odendael
Markt
Heuvel
Corridor
Hertog Hendrikstraat
Nijnselseweg
Boskantseweg
Kofferen
520483
520479
520482
33653
520477
33656
520471
33657
33649
33647
16802
33651
520473
525689
525691
33654
525692
520474
33655
520481
33659
5226
5225
5232
5216
5227
2138
Onderzoeksgebied
Plangebied
Rijksmonumentcontouren
Rijksmonumentpunten
Terrein van archeologische waarde
Terrein van hoge archeologische waarde
Terrein van zeer hoge archeologische waarde
Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd
0
100
200
300
400 m

Bijlage 7 Zaakwaarnemingen en vondsten Archis 3

Zaakwaarnemingen

zaakid.	onderzoekstype	uitvoerder	toponiem	meldingsdatum
2027740100	opgraving	BAAC BV	kerkstraat	11-07-03
2045099100	proefsleuven	BAAC BV	Odendaal	02-02-04
2047423100	opgraving	VUhbs archeologie	St. martinuskerk	20-04-04
2051343100	boring	BAAC BV	Odendael	18-08-04
2074178100	proefsleuven	BAAC BV	Borchmolendijk	17-08-05
2081508100	proefsleuven	BAAC BV		26-03-03
2085559100	boring	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed		01-01-00
2134490100	begeleiding	BAAC BV	Heuvel, Kerkplein	19-10-06
2137788100	opgraving	BAAC BV	Borchmolendijk	22-11-06
2148828100	bureauonderzoek	ADC ArcheoProjecten	Markt 10	02-03-07
2152156100	opgraving	ADC ArcheoProjecten	De Heuvel	02-04-07
2155956100	begeleiding	BAAC BV	kerkstraat	07-05-07
2156393100	boring	BAAC BV	Dotterbloem	10-05-07
2172000100	opgraving	BAAC BV	Dommel, Corridor	05-10-07
2250499100	begeleiding	ADC ArcheoProjecten	Markt 10	07-07-09
2282307100	begeleiding	Synthegra BV	Borchmolendijk	08-04-10
2298710100	boring	RAAP Archeologisch Adviesbureau	Corridor	20-08-10
2319324100	begeleiding	RAAP Archeologisch Adviesbureau	Corridor 9	21-02-11
2383614100	bureauonderzoek	BAAC BV	Molensloot	28-09-12
2402884100	bureauonderzoek	RAAP Archeologisch Adviesbureau	Leerlooierspad	10-04-13
2423758100	boring	RAAP Archeologisch Adviesbureau	Ollandseweg 44	05-11-13
2475703100	boring	ADC ArcheoProjecten	Heuvel 40-42	17-03-15
2475711100	boring	ADC ArcheoProjecten	Markt 12	17-03-15
3293674100	boring	Bureau voor Archeologie		16-07-15
3297384100	begeleiding	ADC ArcheoProjecten		25-08-15
3976764100	begeleiding	ADC ArcheoProjecten		22-10-15
3982109100	boring	Aeres Milieu		09-12-15
4550923100	bureauonderzoek	Aeres Milieu		22-06-17
4588646100	boring	BAAC BV		15-02-18
4660995100	boring	Transect		14-01-19
4713385100	bureauonderzoek	Bureau voor Archeologie		11-06-19
4735206100	begeleiding	Transect		09-09-19
4856991100	boring	Aeres Milieu		06-05-20
4870169100	bureauonderzoek	BAAC BV		18-06-20
4901718100	bureauonderzoek	Transect		09-10-20
4903216100	bureauonderzoek	Bureau voor Archeologie		13-10-20
4903362100	boring	Bureau voor Archeologie		13-10-20
4920664100	proefsleuven	Transect		17-11-20
4942201100	proefsleuven	Econsultancy BV		26-01-21
5093064100	boring	RAAP Archeologisch Adviesbureau		09-07-21
5260734100	boring	Transect		10-05-22
5263229100	boring	RAAP Archeologisch Adviesbureau		19-05-22
5283390100	bureauonderzoek	Aeres Milieu		10-08-22
5338195100	begeleiding	Den Ouden Bodac bv		24-02-23

5383896100	proefsleuven	BAAC BV		30-03-23

Vondsten

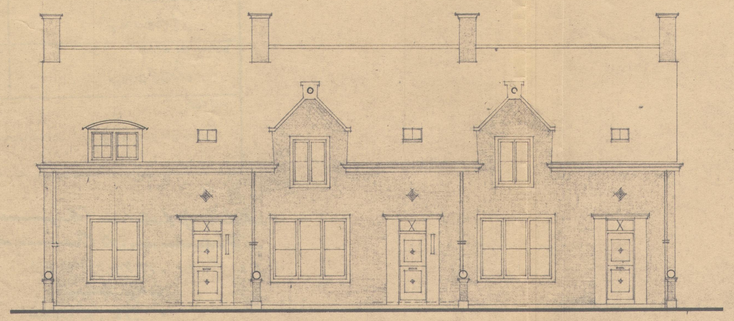
zaakidentificatie	materiaal	artefacttype	beginperiode	eindperiode	omschrijving
2027740100	brons	fibula	Romeinse Tijd	Romeinse Tijd	nederzettingsafval, in middeleeuwse sporen aangetroffen
2027740100	brons	steelpan	Romeinse Tijd	Romeinse Tijd	nederzettingsafval, in middeleeuwse sporen aangetroffen
2027740100	dierlijk bot	bot	Vroege Middeleeuwen D	Nieuwe Tijd Vroeg	
2027740100	glas	meloenkraal	Vroeg Romeinse Tijd B	Laat Romeinse Tijd	nederzettingsafval, in middeleeuwse sporen aangetroffen
2027740100	goud	hanger	Vroege Middeleeuwen C	Vroege Middeleeuwen D	Gem van Amethyst met uitgesneden portret van Herakles. Deze dateert uit de Hellenistische periode 400-300 v.C. De gem is gevat in een gouden hanger in filigraintechniek uitgevoerd. Deze dateert uit de 7e-9e eeuw n.C.
2027740100	keramiek	aardewerk, handgevormd	Vroege Middeleeuwen D	Late Middeleeuwen A	
2027740100	keramiek	aardewerk, gedraaid	Late Middeleeuwen B	Nieuwe Tijd Vroeg	
2027740100	keramiek	aardewerk, handgevormd	Vroege Middeleeuwen D	Late Middeleeuwen A	
2027740100	keramiek	aardewerk, gedraaid	Vroege Middeleeuwen D	Late Middeleeuwen A	
2027740100	keramiek	tegula	Romeinse Tijd	Romeinse Tijd	nederzettingsafval, in middeleeuwse sporen aangetroffen
2027740100	keramiek	aardewerk, gedraaid	Vroege Middeleeuwen C	Vroege Middeleeuwen C	
2027740100	keramiek	aardewerk, handgevormd	Late Bronstijd	Vroege IJzertijd	vondsten zijn afkomstig uit een dichtgestoven ven.
2027740100	keramiek	aardewerk, handgevormd	IJzertijd	Romeinse Tijd	nederzettingsafval, in middeleeuwse sporen aangetroffen
2027740100	keramiek	hypocausttegel	Romeinse Tijd	Romeinse Tijd	nederzettingsafval, in middeleeuwse sporen aangetroffen
2027740100	keramiek	imbrex	Romeinse Tijd	Romeinse Tijd	nederzettingsafval, in middeleeuwse sporen aangetroffen
2027740100	koper	klok/bel	Late Middeleeuwen A	Late Middeleeuwen A	
2027740100	koper	aes	Laat Romeinse Tijd B	Laat Romeinse Tijd B	nederzettingsafval, in middeleeuwse sporen aangetroffen
2027740100	menselijk bot	bot	Vroege Middeleeuwen A	Late Middeleeuwen B	40 skeletten maken onderdeel van een grafveld rond de Sint-Odakerk. - 2 skeletten zijn aangetroffen in een geisoleerd gelegen dubbelgraf. -
2027740100	metaal	slak	Vroege Middeleeuwen	Late Middeleeuwen B	Slakken afkomstig van ijzerwinning of ijzerberwerking
2027740100	tin	pelgrimsinsigne	Late Middeleeuwen B	Late Middeleeuwen B	Insignes: valk, zwaan, haan, hoorn, gevleugeld fallusdier
2027740100	vuursteen	spits	Laat Neolithicum	Vroege Bronstijd	
2027740100	vuursteen	spits	Laat Neolithicum	Vroege Bronstijd	
2027740100	vuursteen	RA-steker	Mesolithicum	Neolithicum	Karolingisch vondstmateriaal
2027740100	vuursteen	kling	Mesolithicum	Bronstijd	
2027740100	vuursteen	kern	Mesolithicum	Bronstijd	
2027740100	zilver	penning	Vroege Middeleeuwen D	Vroege Middeleeuwen D	Penning van Lodewijk het Kind uit 911
2027740100	zilver	denier	Late Middeleeuwen A	Late Middeleeuwen A	Denier van Jan III uit periode 1230-1260
2045099100	glas	onbekend	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	losse vondsten
2045099100	keramiek	onbekend	Late Middeleeuwen	Late Middeleeuwen	losse vondsten
2045099100	keramiek	aardewerk, handgevormd	IJzertijd	IJzertijd	losse vondsten
2045099100	keramiek	onbekend	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	losse vondsten
2045099100	metaal	onbekend	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	losse vondsten
2074178100	keramiek	Pingsdorf geelwitbakkend	Late Middeleeuwen A	Late Middeleeuwen A	
2137788100	hout/houtskool	houtskool	Paleolithicum	Nieuwe Tijd Laat	
2137788100	ijzer	slak	Midden Bronstijd	Nieuwe Tijd Laat	2x slak
2137788100	keramiek	aardewerk, gedraaid	Vroege Middeleeuwen D	Nieuwe Tijd Laat	
2137788100	keramiek	bouwmateriaal	Late Middeleeuwen A	Nieuwe Tijd Laat	
2137788100	metaal	onbekend	Midden Neolithicum B	Nieuwe Tijd Laat	voornamelijk ijzer
2137788100	organisch	onbekend	Paleolithicum	Nieuwe Tijd Laat	
2137788100	plantaardig	onbekend	Paleolithicum	Nieuwe Tijd Laat	monsters

2137788100	steen	onbekend	Mesolithicum	Laat Neolithicum	
2152156100	ijzer	gesp - rechthoek	Late Middeleeuwen B	Nieuwe Tijd Vroeg	
2152156100	keramiek	steengoed geglazuurd	Late Middeleeuwen B	Nieuwe Tijd Laat	
2152156100	keramiek	roodbakkend geglazuurd aardewerk - Westbrabants (Bergen op Zoom/Oosterhout	Nieuwe Tijd Midden	Nieuwe Tijd Laat	
2152156100	keramiek	Fayence - Delfts blauw	Nieuwe Tijd Midden	Nieuwe Tijd Laat	
2152156100	keramiek	grijsbakkend gedraaid aardewerk	Late Middeleeuwen B	Late Middeleeuwen B	
2152156100	koper	munt	Late IJzertijd	Nieuwe Tijd Laat	
2172000100	hout	sluis	Late Middeleeuwen B	Nieuwe Tijd Laat	
2172000100	keramiek	geelwitbakkend handgevormd	Late Middeleeuwen A	Late Middeleeuwen A	
2172000100	keramiek	Proto-steengoed	Late Middeleeuwen A	Late Middeleeuwen B	
2172000100	keramiek	Elmpt	Late Middeleeuwen A	Late Middeleeuwen B	
2172000100	keramiek	grijsbakkend gedraaid aardewerk	Late Middeleeuwen B	Late Middeleeuwen B	
2172000100	keramiek	roodbakkend geglazuurd aardewerk	Late Middeleeuwen B	Nieuwe Tijd Midden	
2172000100	keramiek	steengoed - Siegburgs	Late Middeleeuwen B	Late Middeleeuwen B	
2172000100	keramiek	steengoed	Late Middeleeuwen B	Nieuwe Tijd Midden	grijs steengoed
2172000100	metaal	bootshaak	Late Middeleeuwen B	Nieuwe Tijd	
2172000100	metaal	helm	Nieuwe Tijd Laat	Nieuwe Tijd Laat	Duitse helm WOII
2250499100	glas	fles	Nieuwe Tijd Midden	Nieuwe Tijd Midden	17e eeuwse knijpfles
2250499100	keramiek	Pingsdorf geelwitbakkend	Vroege Middeleeuwen D	Late Middeleeuwen A	
2250499100	keramiek	steengoed geglazuurd	Late Middeleeuwen B	Nieuwe Tijd Laat	enkele scherven uit Langerwehe en Siegburg
2250499100	keramiek	industrieel wit (Maastrichts)	Nieuwe Tijd Laat	Nieuwe Tijd Laat	
2250499100	keramiek	steengoed	Late Middeleeuwen B	Nieuwe Tijd Vroeg	ongeglazuurd - 1x uit Siegburg
2250499100	keramiek	Proto-steengoed	Late Middeleeuwen A	Late Middeleeuwen B	
2250499100	keramiek	roodbakkend geglazuurd aardewerk	Nieuwe Tijd Vroeg	Nieuwe Tijd Laat	16e-17e-18 eeuw -
2250499100	keramiek	Elmpt	Late Middeleeuwen A	Late Middeleeuwen B	13e-14e eeuw
2250499100	keramiek	grijsbakkend gedraaid aardewerk	Late Middeleeuwen B	Late Middeleeuwen B	1x grape, 1x kan, rest indet
2250499100	keramiek	porselein	Nieuwe Tijd Midden	Nieuwe Tijd Laat	2x bord, 1xdeksel met zwiebelmusterdecor
2250499100	keramiek	pijp	Nieuwe Tijd Vroeg	Nieuwe Tijd Laat	
2250499100	keramiek	baksteen	Late Middeleeuwen B	Nieuwe Tijd Laat	
2282307100	bot	bot	Neolithicum	Nieuwe Tijd Laat	
2282307100	hoorn	afval	Neolithicum	Nieuwe Tijd Laat	
2282307100	hout/houtskool	paal	Late Middeleeuwen B	Nieuwe Tijd	
2282307100	hout/houtskool	onbekend	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd	
2282307100	hout/houtskool	onbekend	Neolithicum	Nieuwe Tijd Laat	
2282307100	keramiek	steengoed geglazuurd	Late Middeleeuwen B	Nieuwe Tijd Midden	
2282307100	keramiek	roodbakkend geglazuurd aardewerk	Late Middeleeuwen B	Nieuwe Tijd Laat	
2282307100	keramiek	Engels ('creamware/blackware/pearlware')	Nieuwe Tijd Midden	Nieuwe Tijd Laat	
2282307100	keramiek	Proto-steengoed	Late Middeleeuwen A	Late Middeleeuwen B	
2282307100	keramiek	steengoed	Late Middeleeuwen B	Late Middeleeuwen B	
2282307100	keramiek	Fayence	Nieuwe Tijd Midden	Nieuwe Tijd Midden	
2282307100	keramiek	grijsbakkend handgevormd aardewerk	Late Middeleeuwen B	Late Middeleeuwen B	
2282307100	keramiek	Elmpt	Late Middeleeuwen A	Late Middeleeuwen B	
2282307100	keramiek	grijsbakkend gedraaid aardewerk	Late Middeleeuwen B	Late Middeleeuwen B	

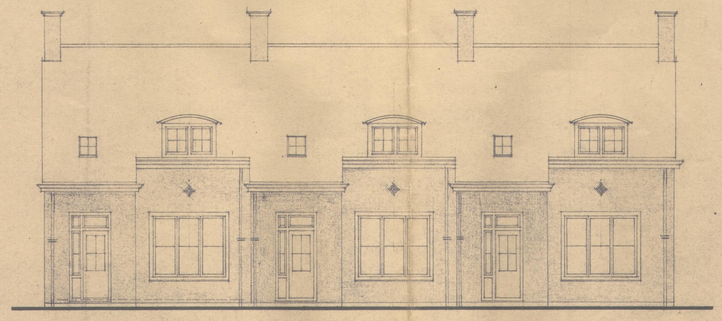
2282307100	keramiek	aardewerk, handgevormd	Late Bronstijd	Vroege IJzertijd	besmeten
2282307100	keramiek	Pingsdorf geelwitbakkend:beker	Vroege Middeleeuwen D	Late Middeleeuwen A	periode 4 en 5
2282307100	keramiek	porselein	Nieuwe Tijd Laat	Nieuwe Tijd Laat	
2282307100	keramiek	aardewerk, gedraaid	Vroege Middeleeuwen D	Late Middeleeuwen A	Mayen
2282307100	keramiek	industrieel wit (Maastrichts)	Nieuwe Tijd Laat	Nieuwe Tijd Laat	
2282307100	keramiek	Proto-steengoed - Rijnlands	Late Middeleeuwen B	Late Middeleeuwen B	1200-1280
2282307100	keramiek	kogelpot	Vroege Middeleeuwen D	Late Middeleeuwen B	
2282307100	keramiek	geelwitbakkend handgevormd:pot, bolvorm. - Zuidlimburgs	Late Middeleeuwen A	Late Middeleeuwen A	
2282307100	keramiek	witbakkend geglazuurd aardewerk	Nieuwe Tijd Vroeg	Nieuwe Tijd Midden	
2282307100	keramiek	pijp	Nieuwe Tijd Vroeg	Nieuwe Tijd Laat	
2282307100	keramiek	bouwmateriaal	Vroege Middeleeuwen A	Nieuwe Tijd Laat	
2282307100	leer	onbekend	Neolithicum	Nieuwe Tijd Laat	
2282307100	leisteen	onbekend	Romeinse Tijd	Nieuwe Tijd Laat	
2282307100	metaal	onbekend	Vroege Middeleeuwen A	Nieuwe Tijd Laat	
2282307100	metaal	slak	IJzertijd	Nieuwe Tijd Laat	
2282307100	steen	molensteen	Nieuwe Tijd Midden	Nieuwe Tijd Midden	
2282307100	steen	onbekend	Neolithicum	Nieuwe Tijd Laat	
2282307100	vuursteen	onbekend	Neolithicum	Nieuwe Tijd Laat	
2868619100	brons	beeld	Romeinse Tijd	Romeinse Tijd	Bronzen beeldje van Mercurius
2868619100	brons	sikkel	Midden Bronstijd	Late Bronstijd	Bronzen sikkel met de doorboring in het brede einde
2956496100	dierlijk bot	bot	Late Middeleeuwen A	Late Middeleeuwen B	'ouder l.ME v. mat' / 'veel slachtafval'.
2956496100	hout/houtskool	houtskool	IJzertijd	IJzertijd	
2956496100	keramiek	Elmpt	Late Middeleeuwen A	Late Middeleeuwen B	'ouder l.ME v. mat' / 'Elmpter a.w.'.
2956496100	keramiek	steengoed geglazuurd	Nieuwe Tijd Midden	Nieuwe Tijd Midden	'17e/18e eeuws steengoed (met reliefversiering)'.
2956496100	schelp	afval	Nieuwe Tijd Midden	Nieuwe Tijd Midden	'veel mosselresten'.
4735206100	bouwaardewerk	baksteen	Nieuwe Tijd Midden	Nieuwe Tijd Laat	
4735206100	keramiek	industrieel wit (Maastrichts)	Nieuwe Tijd Laat	Nieuwe Tijd Laat	
4920664100	aardewerk	gebruiksvoorwerp	Middeleeuwen	Nieuwe Tijd	
4920664100	bouwaardewerk	bouwmateriaal	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd	
4920664100	dierlijk bot	bot	Late Middeleeuwen	Nieuwe Tijd	
4920664100	glas	gebruiksvoorwerp	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
4920664100	metaal	slak	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
4920664100	metaal	gebruiksvoorwerp	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
4920664100	natuursteen	onbekend	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	
4920664100	pijpaarde	pijp	Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd	

Bijlage 8 Bouwtekeningen gemeentelijk archief

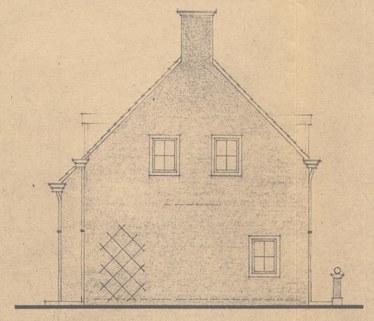
accoord v. ... Haverland
2020
7 juni 2017



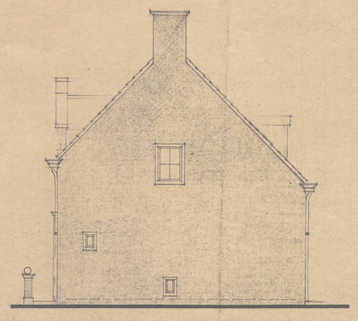
VOORGEVELS.
oostzijde



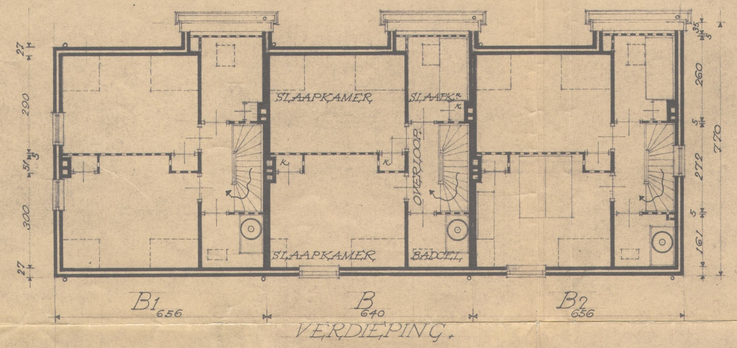
ACHTERGEVELS.
westzijde



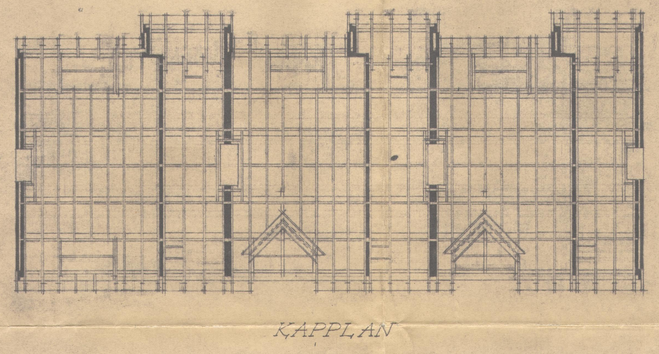
LINKER ZIJGEVEL
zuidzijde



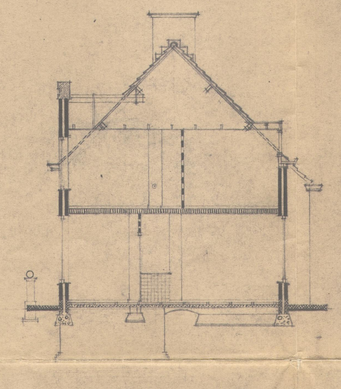
RECHTER ZIJGEVEL
noordzijde



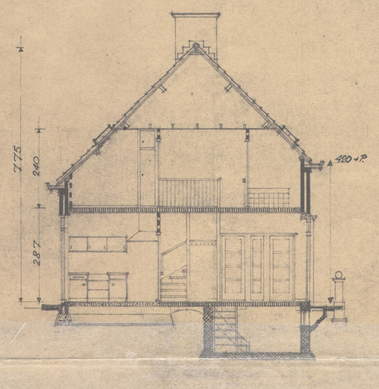
VERDIEPING.



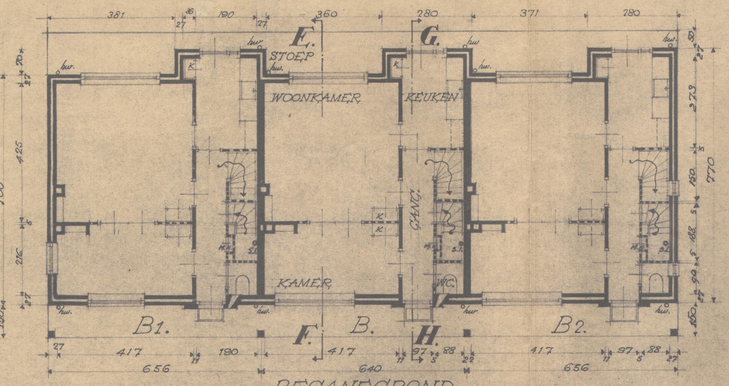
KAPPLAN



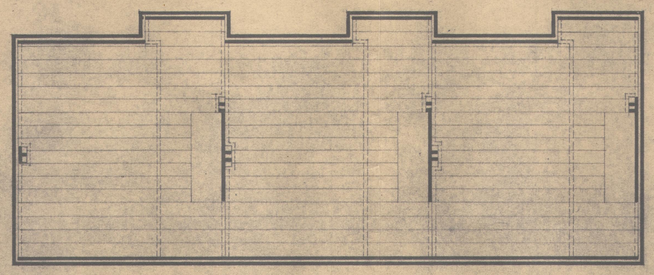
DOORSNEDE **E~F.**



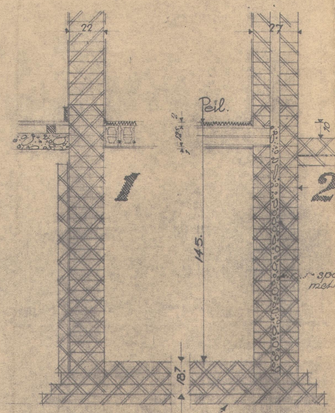
DOORSNEDE **G~H.**



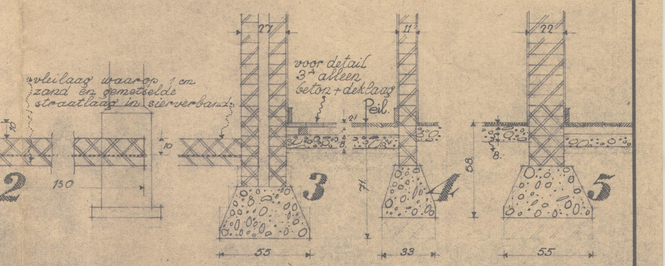
BEGANEGROND



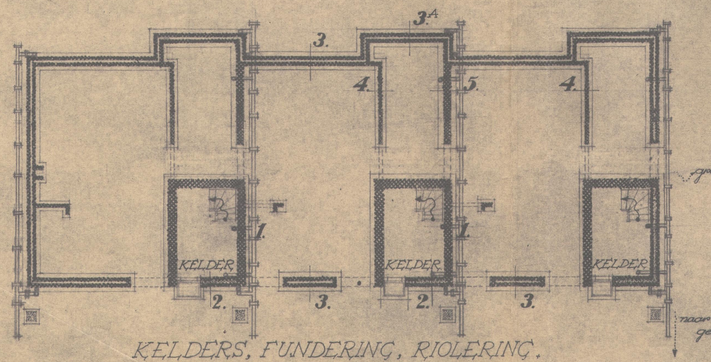
VLOERCONSTRUCTIE VERDIEPING
stroken van „Perforasteen" hoog 12½ cm. gewapend met 2Ø10 + 1Ø14 per strook van 4 stenen.



vloilaag



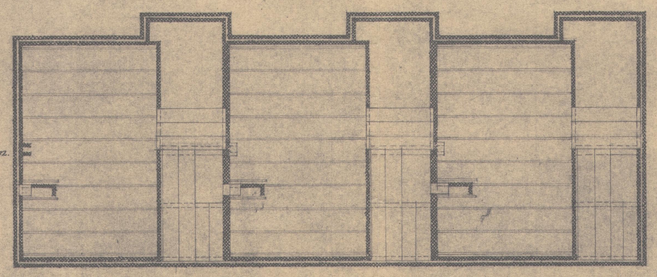
FUNDERINGDETAILS SCHAAL 1-20.



gresbuis 10 cm.

naar het gem. riool.

KELDERS, FUNDERING, RIOLERING.



VLOERCONSTRUCTIE BEGANEGROND.
boven de kelders stroken Perforasteen, wapening 2Ø14 + 1Ø6, verder onder alle verdrekken betonvloeren gaas # Ø6/15, dikte 10 cm., waarop voor de kamers ensuite houten vloer dik 21 mm., op spijkerribben zwaar 5 x 5 cm.

VERKLARING

- METSELWERK
- WATERKEREND METSELWERK
- BETON
- BAKSTEENVLOER
- DRUFSTEEN (5 cm)
- HW. Huiswaterafvoer
- St. Standleiding
- MK. Meterkast.

SCHAAL 1-100, 1-20 GEW.
GET. 3/8.10.-47
GEC.
GEZIEN

St. OEDENRODE.

HAVERLAND.

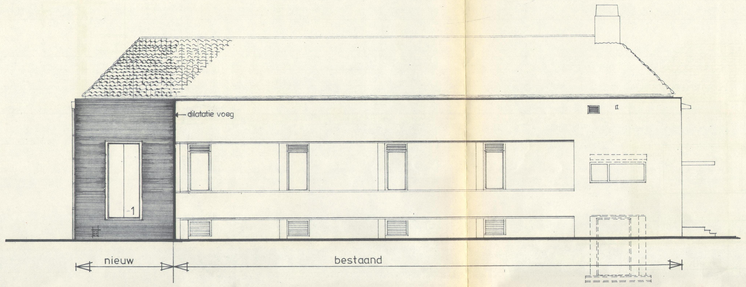
BESTEKTEKENING
TYPEN B, B1, B2

PLATTEGRONDEN, GEVELS & DOORSNEDEN, FUNDERING, VLOERCONSTRUCTIES, RIOLERING EN details

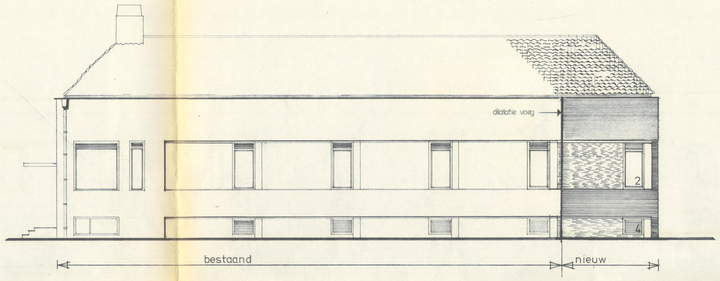
klassificatie inhoud:

19.32 × 7 × 4.25 : 320.72.
9.32 × 7 × 3.82 : 239.12.
dakpannen 2× : 7.28
uitbouwtje 3.40 × 2.47 × 3.8 : 24.38
gemiddeld per woning : 284.78 m³
bouwinhoud = klassificatie inhoud + 2/3 schuurinh. + 1/3 keldersinh. 18 × 2.7 × 1.45 = 284.7 + 15 + 4.7 = 304.4 m³

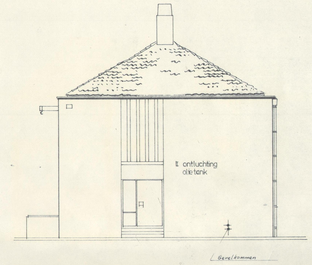
ARCHITECTEN: G. Arendzen & A. Vrijs Breugel, Amsterdam Deurloostr. 58 tel 90831	Met 5 Bladen. BLAD 3.	opdrachtgever: gem. St. Oedenrode



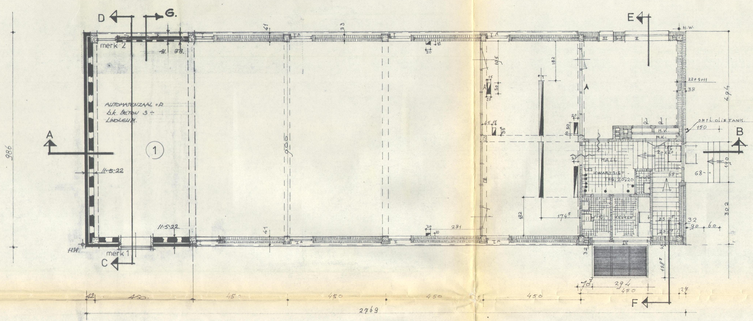
LINKERZIJGEVEL



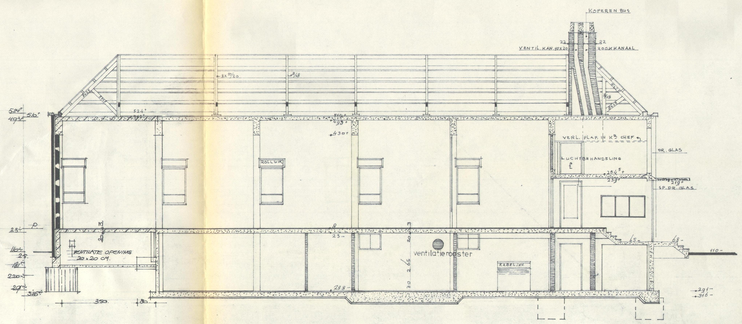
RECHTERZIJGEVEL



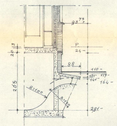
VOORGEVEL



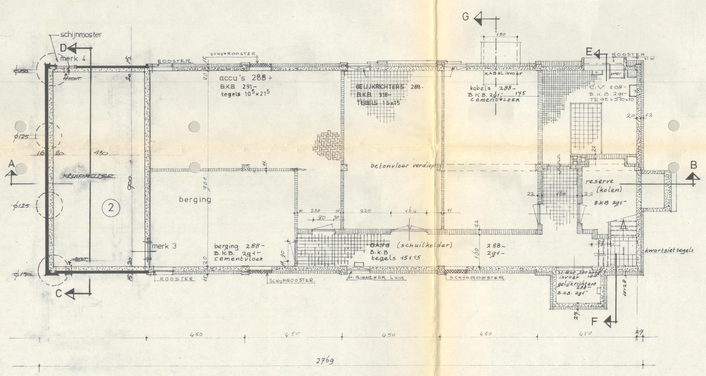
BEGANE GROND



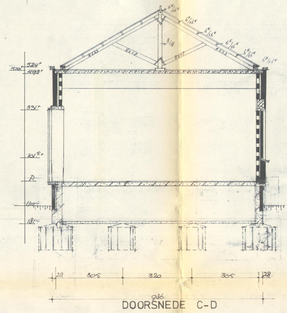
DOORSNEDE A-B



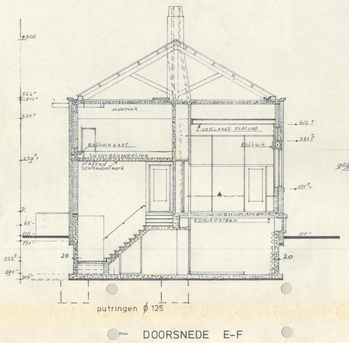
DOORSNEDE G



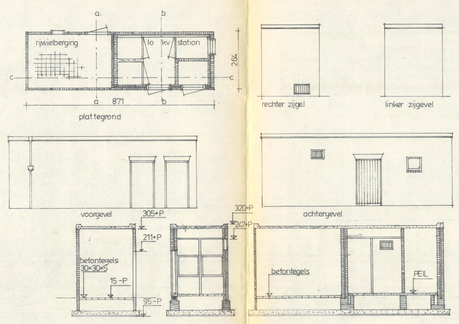
KELDER

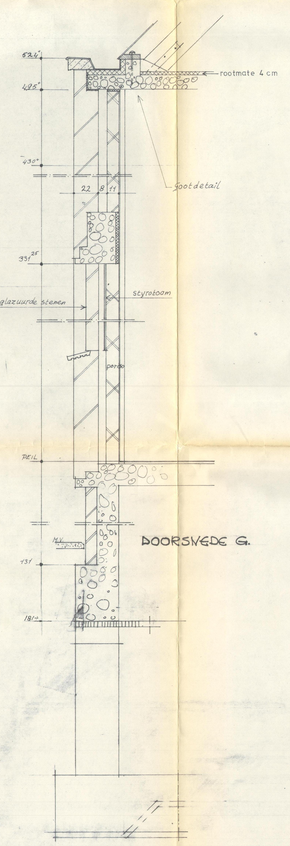


DOORSNEDE C-D

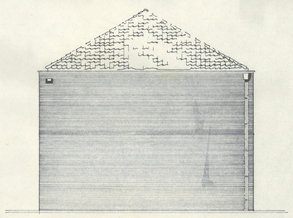


DOORSNEDE E-F





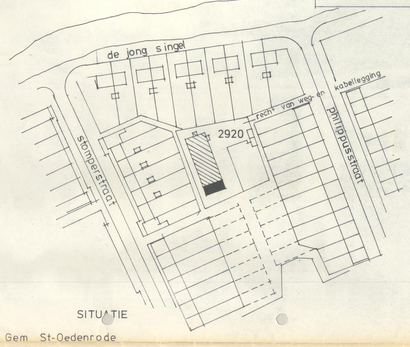
DOORSNEDE G.



ACHTERGEVEL

VERKLARING

- nieuw metselwerk
- porisometselwerk nieuw
- bestaand metselwerk
- betonwerken
- bestaande - betonwerken



Behoort bij de aanvraag om bouwvergunning
d.d. 11-5-1978 no. 71.0763
De aanvrager,
Het Districtshoofd van de Rijksgebouwendienst
te 's-Hertogenbosch,

GEMEENTEWERKEN en GEBOUWEN
SINT-OEDENRODE
Nr. BP 21-7
Ing.: 12 MEI 1978

Arch.	Constr.	Inst.

D.D.			
D.D.			
D.D.			

WERK:
STANDAARD TELEFOONGEBOUW P.T.T. TYPE F 2 RECHTS
PHILIPPUSSTRAAT ST. OEDENRODE

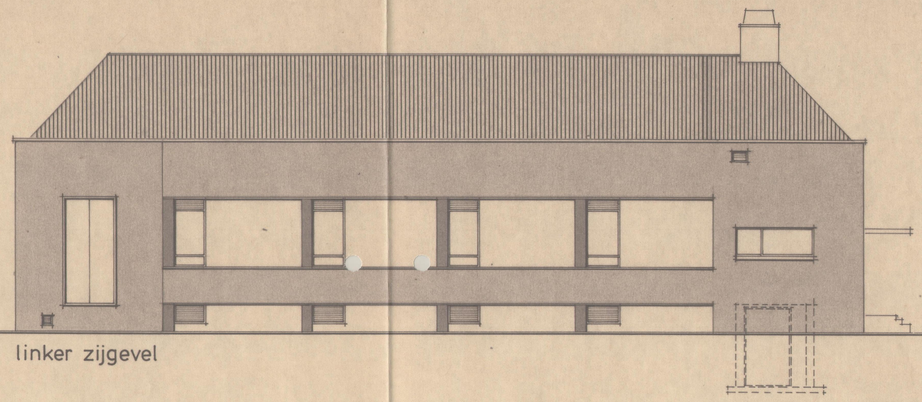
ONDERWERP:
HUIDIG BESTAND
gevels, doorsneden
platte gronden, funderingsplan
en situatie

OPMERKINGEN:
Alle maten in het werk controleren

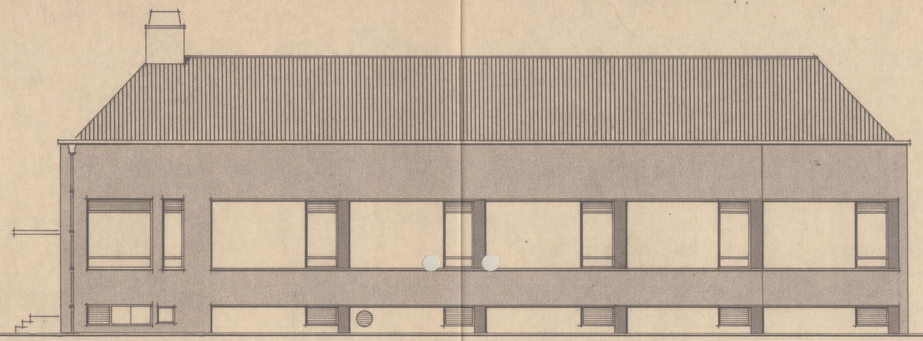
SCHAAL: 1:100 1:20
GETEKEND: P.O. D.D. dec. '77
GEZIEN: D.D.
RANGSCHIKMERK:
WERK NR.:
AANTAL BLADEN:
VOLGNR.:
BLAD NR.: 71-5164 77-1

RIJKSGEBOUWENDIENST
Districtsbureau 's-Hertogenbosch

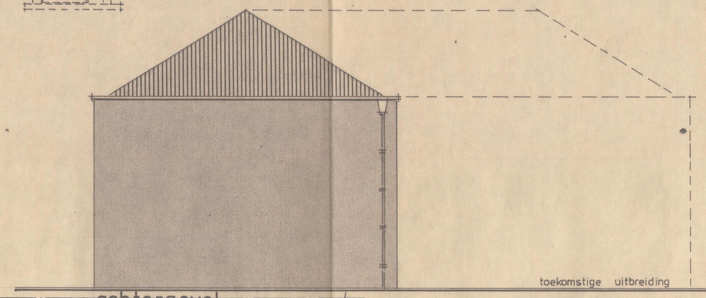
U.M.K. AFDRUKKOPIE + REPROMASTER GEWIJZ.



linker zijgevel

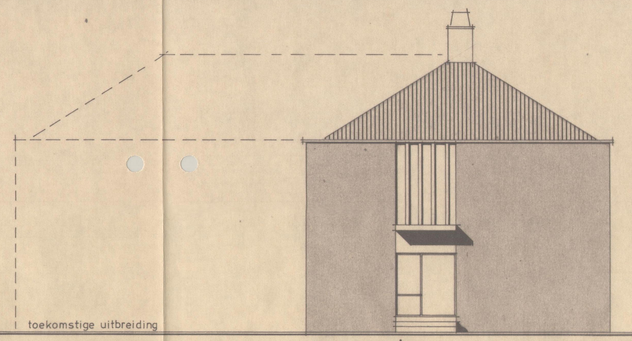


rechter zijgevel



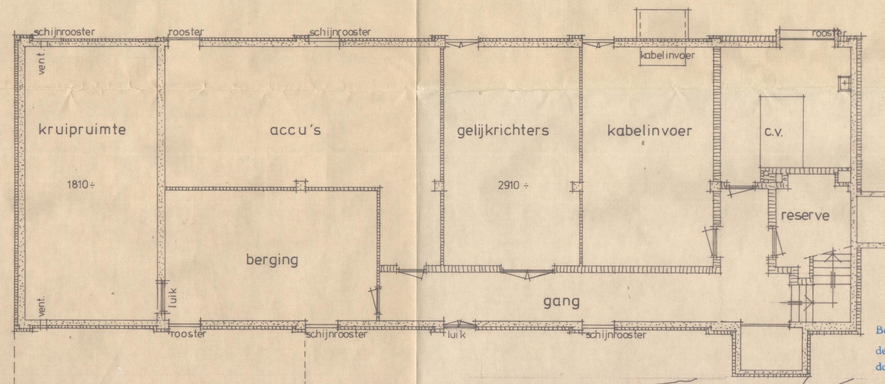
achtergevel

toekomstige uitbreiding



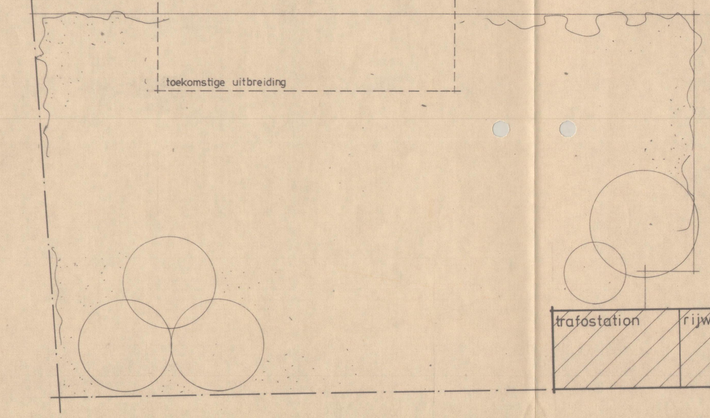
voorgevel

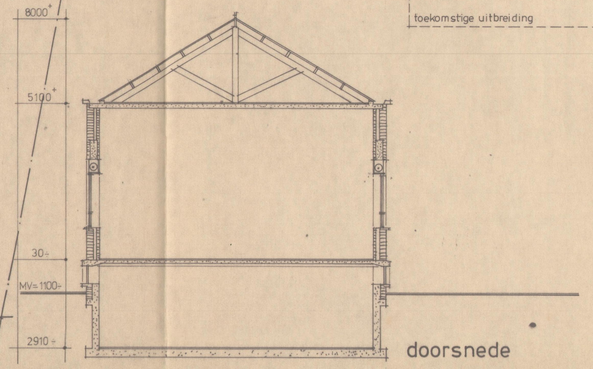
begane grond



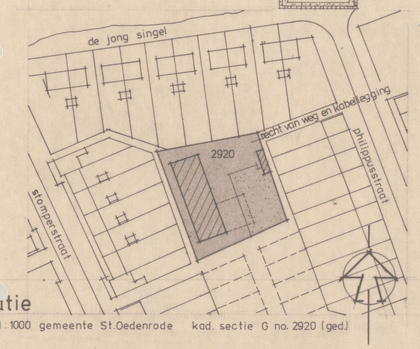
kelder

toekomstige uitbreiding





doorsnede



situatie

schaal 1:1000 gemeente St.Oedenrode kad. sectie G no. 2920 (ged.)

Behoort bij brief/besluit van de raad B. en W. der gemeente Sint-Oedenrode dd. 1-12-87 no. 7251

Mij bekend, De Secretaris,

GEMEENTEWERKEN en BEDRIJVEN SINT-OEDENRODE Nr. B.175 H.1 Ing.: 22 OKT 1987 code: Afd. Par. Dst.

RIJKSGEBOUWENDIENST

Eindhoven, postbus 9079 5602 LB
telefoon 040 - 438000

noordpijl

werk: HET UITBREIDEN VAN EEN TELEFOONCENTRALE
St. Oedenrode, Philippusstraat 25

onderwerp: bestaande toestand

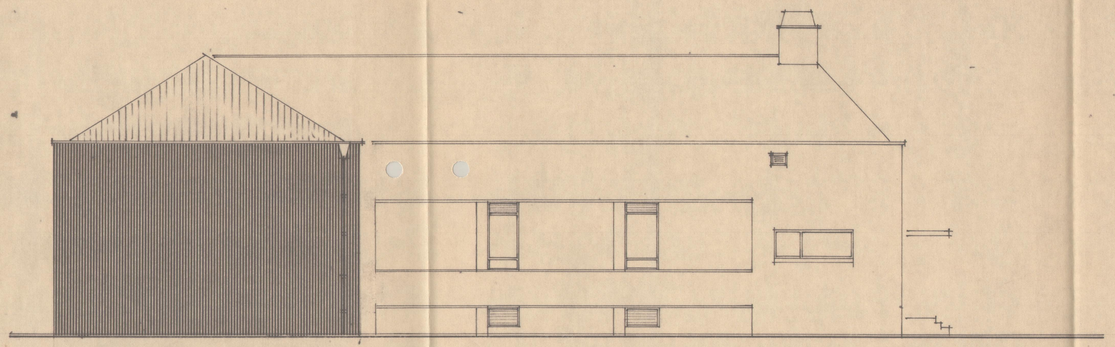
hierbij behoort tekening

schaal 1:100 | get. cm dd. febr. '87

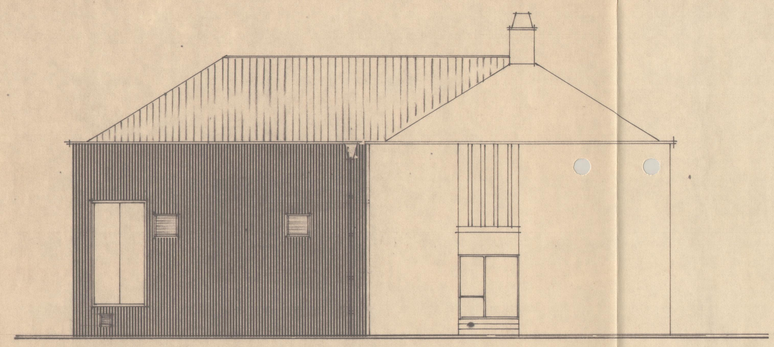
obj.nr. ( ) | w.nr.

code	bouwdeel	vloer/bouw	bladnr.	kenmerk
			87-01	

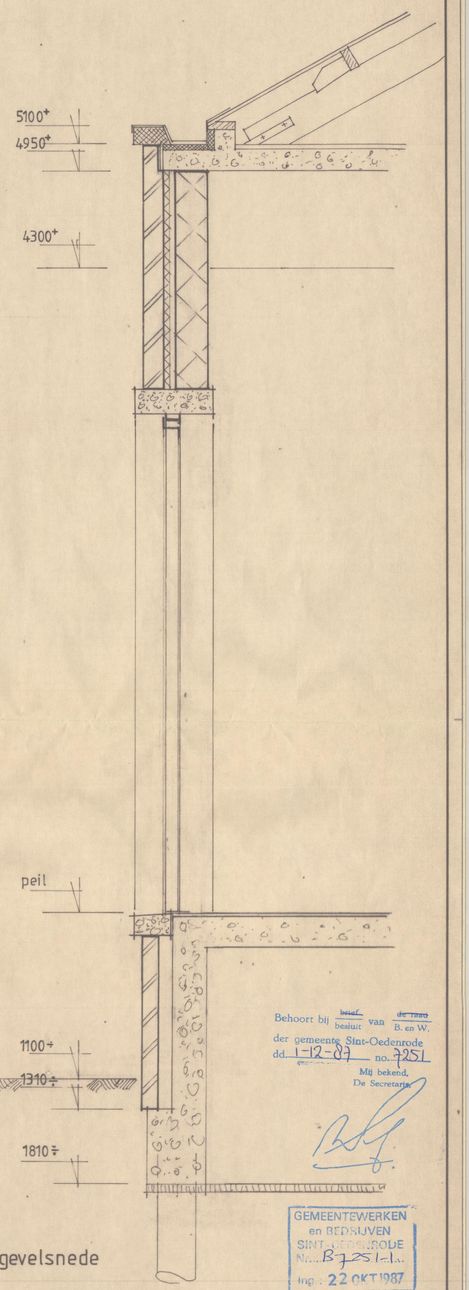
f dd. d dd. b dd. e dd. c dd. a dd. gewijz.



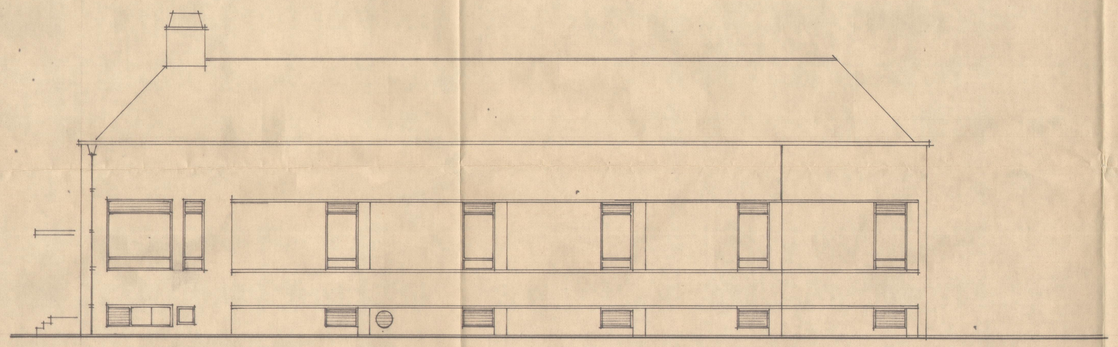
linker zijgevel



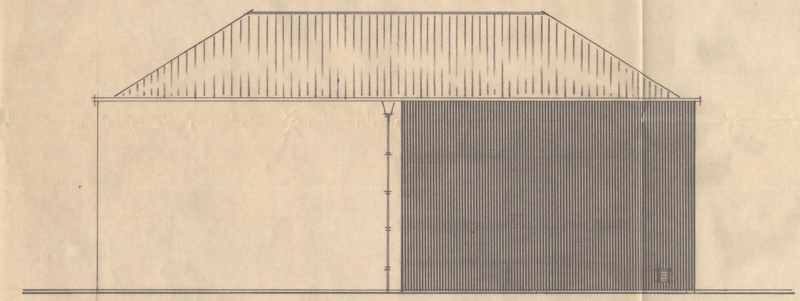
voorgevel



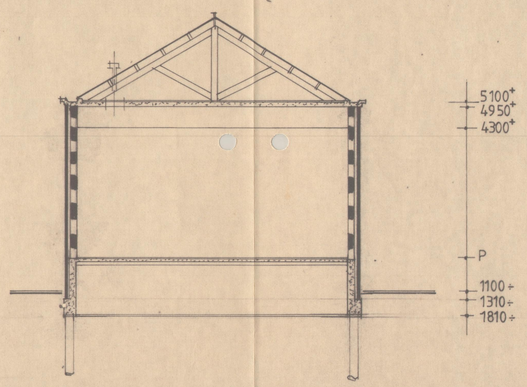
gevelsnede



rechter zijgevel



achtergevel



doorsnede

Behoort bij besluit van B. en W. der gemeente Sint-Oedenrode dd. 1-12-87 no. 7251
Mij bekend,
De Secretaris

GEMEENTEWERKEN en BEDRIJVEN SINT-OEDENRODE
No. B 7251-1..
Ingek.: 22 OKT 1987
codering
Afd. | Par. | Dat.

RIJKSGEBOUWENDIENST
Eindhoven, postbus 9079, 5602 LB
noordpijl

werk: HET UITBREIDEN VAN EEN TELEFOONCENTRALE
St. Oedenrode Philippusstraat 25

onderwerp: GEVELS NIEUWE TOESTAND

hierbij behoort tekening

schaal 1:100 - 1:20 | get. JZ dd. 21-08-87

obj.nr. ( ) | w.nr.

code	bouwdeel	vloer/bouw	bladnr.	kenmerk
			87-02	

gewijz. a dd. b dd. c dd. d dd. e dd. f dd.